

จาริกไปต่างประเทศครั้งที่สอง

คงจะยังจำกันได้ว่า เมื่อหลวงพ่ोजาริกไปต่างประเทศครั้งแรก และได้จัดตั้งสำนักสาขารุ่งขึ้นในประเทศอังกฤษ โดยมอบหมายให้พระอาจารย์สุเมโธเป็นผู้นำหมู่คณะ ดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศตะวันตกนั้น ท่านได้ให้โอวาทแก่ลูกศิษย์ที่พำนักอยู่ในสาขาต่างประเทศให้พยายามคงไว้ซึ่งพระวินัยและข้อวัตร เช่นเดียวกับเมื่ออยู่ในเมืองไทย โดยเฉพาะการออกบิณฑบาตโปรดสัตว์ หลวงพ่อได้กำชับให้ปฏิบัติเป็นประจำ แม้ว่าชาวต่างประเทศยังไม่รู้จักการตักบาตรก็ตาม โดยท่านสั่งว่า บิณฑบาตเอาคนก่อน ขนมนะมาทีหลัง คือให้เดินบิณฑบาตเพื่อให้ชาวบ้านคุ้นเคยกับพระ และเพื่อปลูกฝังศรัทธาในผู้ที่ได้พบเห็น มากกว่าเพื่อรับอาหารมาเลี้ยงชีพ พระอาจารย์สุเมโธได้ปฏิบัติตามคำสั่งของหลวงพ่อทุกประการ ด้วยการพาพระภิกษุสามเณรออกเดินบิณฑบาตไปทางแฮมพ์เฮตท ฮีธ (Hampstead Heath) ทุกวันมิได้ขาด ซึ่งนอกจากอันิสงส์ที่หลวงพ่อดำกล่าวไว้แล้วยังเป็นการเปลี่ยนอิริยาบถ และออกกำลังกายที่ดี เพราะธรรมประทีปวิหารเป็นที่คับแคบ และอัดอัดมากสำหรับพระที่เคยอยู่ในป่า ถ้าไม่ได้ออกบิณฑบาตท่านคงไม่สบาย

กำเนิดวัดป่าจิตตวิเวก

วันหนึ่งขณะเดินบิณฑบาตอยู่นั้น พระอาจารย์สุเมโธก็ได้พบกับชายคนหนึ่ง ซึ่งเป็นเจ้าของป่าไม้แห่งหนึ่งใกล้หมู่บ้านชิตเฮอร์ท รัฐซัสเซกซ์ทางตอนใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงลอนดอนประมาณร้อยกิโลเมตร ชายผู้นี้กำลังวิ่งจ็อกกิ้ง เมื่อเห็นพระก็เกิดความสนใจ ได้ติดตามมาสนทนาและปฏิบัติธรรมด้วย ที่ธรรมประทีปวิหาร

ต่อมาเมื่อได้ทราบถึงปัญหาเรื่องที่พิกสงฆ์ซึ่งคับแคบ และไม่สัปปายะสำหรับการปฏิบัติธรรมของพระป่า เขาจึงตัดสินใจถวายเป็นป่าไม้ของเขา ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๓๐๐ ไร่ เป็นที่เงียบสงบมีลำธารไหลผ่าน และมีสระกว้างใหญ่ ให้เป็นที่ปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์ ทั้ง ๆ ที่เดิมที่เขาตั้งใจจะยกให้รัฐบาล เพราะกำลังมีปัญหาในการดูแลรักษา จะขายเสียก็ทำไม่ได้ เนื่องจากเป็นที่ที่เขาได้รับมรดกมาจากบิดา โดยมีเงื่อนไขว่า ห้ามขายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของป่าไม้นี้

เมื่อนายยอร์ช ชาร์ป ประธานมูลนิธิกิจการสงฆ์แห่งประเทศอังกฤษ (EST) ได้ไปสำรวจป่าแฮมเมอร์วูดแห่งนี้ และเห็นประกาศขายบ้านหลังใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ห่างออกไปไม่กี่ร้อยเมตร ก็เกิดความรู้สึกเป็นอันมาก เพราะแม้จะได้รับถวายเป็นป่าไม้ แต่ไม่อาจปลูกสร้างเสนาสนะที่เป็นถาวรวัตถุได้ เนื่องจากขัดกับกฎหมายป่าไม้ การย้ายจากธรรมประทีปวิหาร จึงจำเป็นต้องหาที่พิกสงฆ์ใกล้ ๆ กับบริเวณป่าไม้ ดังนั้นเมื่อนายยอร์ช ชาร์ป ทราบราคาขายบ้านหลังนั้น ซึ่งถูกอย่างไม่น่าเชื่อ ก็เห็นว่าจะปล่อยให้โอกาสทองเช่นนั้นหลุดมือไปไม่ได้ จึงได้ตัดสินใจตกลงทำสัญญาซื้อขายโดยพลการ เมื่อกลับถึงกรุงลอนดอนได้กราบเรียนให้พระอาจารย์สุเมโธทราบ ซึ่งท่านก็เห็นดีด้วย แต่มีปัญหามูลนิธิจะต้องขายธรรมประทีปวิหารเสียก่อน จึงจะมีเงินพอซื้อบ้านหลังนั้นได้

อนึ่งการที่นายยอร์ช ชาร์ป ใช้เงินของมูลนิธิโดยไม่ได้รับพิจารณาการคนอื่น ๆ เป็นการไม่ถูกต้อง ประกอบกับบ้านหลังนั้นอยู่ในสภาพเก่าแก่ และทรุดโทรมมาก แม้ว่าจะมีศักยภาพสูงในการบูรณะ การบูรณะบางคนจึงไม่เห็นด้วยกับการกระทำครั้งนี้ของนายยอร์ช ชาร์ป และพอดีช่วงนั้นโยมคนหนึ่ง มีโอกาสเดินทางไปนมัสการหลวงพ่ที่วัดหนองป่าพง จึงกราบเรียนเรื่องนี้ให้หลวงพ่ทราบ พร้อมกับ วิพากษ์วิจารณ์ในทำนองไม่เห็นด้วย เพราะที่ใหม่อยู่ไกลออกไปในชนบท แต่ลูกศิษย์เกือบทั้งหมดอยู่ในกรุงลอนดอน หลวงพ่ฟังแล้วก็ไม่ได้แสดงความเห็นประการใดแต่คงมีความเป็นห่วงอยู่เหมือนกัน ฉะนั้นเมื่อทาง EST ได้กราบอาราธนานิมนต์หลวงพ่ จาริกไปต่างประเทศอีกเป็นครั้งที่สอง

วัดป่าจิตตวิเวก

เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น หลวงพ่อพร้อมด้วยพระอาจารย์ปากโรเป็นพระอุปัชฌาย์ เดินทางถึงกรุงลอนดอน เมื่อได้ไปสำรวจที่แล้วหลวงพ่อก็พอใจ เห็นว่าเป็นที่เหมาะสมและหา ได้ยาก จึงสนับสนุนให้ย้ายจากธรรมประทีปวิหารไปตั้งหลักแหล่งยังที่แห่งใหม่ วัดป่าจิตตวิเวก จึงได้ถือกำเนิดขึ้นมา เป็นวัดสาขาในต่างประเทศแห่งแรกของวัดหนองป่าพงตั้งแต่นั้น ซึ่งต่อมา มีผู้สนใจในพุทธศาสนาได้ไปศึกษาและปฏิบัติธรรมที่นั่นเป็นจำนวนมาก

ทางพันทุกซ์

ระหว่างที่หลวงพ่อพำนักอยู่ในประเทศอังกฤษ ท่านได้รับนิมนต์แสดงธรรมอบรมกรรมฐาน แก่ชาวพุทธหลายกลุ่ม ซึ่งปรากฏว่ามีผู้สนใจเข้าร่วมปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อเพิ่มขึ้นจากที่ท่าน เดินทางไปครั้งแรกมากพอสมควร การไปอังกฤษครั้งนี้ หลวงพ่อได้มีโอกาสเดินทางไป ทางภาคเหนือของอังกฤษ และประเทศสกอตแลนด์ด้วย วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ท่านได้ รับนิมนต์ไปแสดงธรรมที่ ศูนย์แมนจูศรี (Manjusri Centre) วัดสายธิเบตอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศอังกฤษ ภายหลังธรรมเทศนาภรณ์นี้ได้รับการจัดพิมพ์ ในชื่อ ทางพันทุกซ์ ตอนหนึ่งในการอบรม หลวงพ่อได้ยกปัญหาเรื่องความโกรธ ซึ่งมีผู้กราบเรียนถามท่าน มาเป็น ตัวอย่างในการแสดงอนัตตาธรรมให้เห็น ดังต่อไปนี้

“เมื่อกลางวัน มีโยมคนหนึ่งมาถามปัญหาว่า เมื่อมันมีความโกรธขึ้นมา จะให้ดิฉันทำ อย่างไร อาตมาบอกว่า เมื่อมันโกรธขึ้นมาให้อานาฬิกามาตั้งไว้ บอกนับได้สองชั่วโมงให้โกรธ มันหายนะ ลองดู ถ้ามันเป็นเรา บอกได้สองชั่วโมงก็หายโกรธ แต่อันนี้ไม่ใช่เราสองชั่วโมงมันก็ ยังไม่หาย บางทีหนึ่งชั่วโมงมันก็หายแล้ว จะไปเอาโกรธมาเป็นเรามันก็ทุกซ์ซี นี่ถ้าเป็นตัวเรา มันต้องได้ตามปรารถนาอย่างนั้น ถ้าไม่ได้ตามปรารถนาก็เป็นเรื่องโกหกเรา อย่าไปเชื่อมั่นเลย มันจะดีใจก็อย่าไปเชื่อมั่น จะเสียใจก็อย่าไปเชื่อ มันจะรักอย่าไปเชื่อมั่น มันจะเกลียดก็อย่าไป เชื่อมัน มันเรื่องโกหกทั้งนั้น ให้คำตอบเขาอย่างนี้

ใครเคยโกรธไหม เมื่อโกรธขึ้นมามันเป็นสุขหรือทุกซ์ไหม ถ้าเป็นทุกซ์ทำไมไม่ทิ้งมัน เอาไว้ทำไม นี่จะเข้าใจว่าเรารู้อย่างไรเล่า จะเข้าใจว่าเราฉลาดอย่างไรเล่า ตั้งแต่เราเกิดมานี้ มันโกรธเรากี่หนมาแล้ว บางวันมันทำให้ครอบครัวเราทะเลาะกันก็ได้ ร้องไห้ทั้งคืนก็ได้ ขนาดนั้น ก็ยังเกิดความโกรธอีก ยังเก็บมันเอาไว้ในใจอีก ทุกซ์อีกอยู่ตลอดเวลาตลอดถึงบัดนี้ ตั้งแต่นี้ต่อไป ถ้าโยมทุกคนไม่เห็นทุกซ์ มันก็จะทุกซ์เรื่อย ๆ ไป ถ้าเห็นทุกซ์วันนี้เอามันทิ้งเสีย เอามันทิ้ง ถ้าไม่ทิ้งมัน มันจะทำให้เราทุกซ์จนตลอดวันตายไม่ได้หยุด วัฏสงสารก็ต้องเป็นอย่างนี้ ถ้าเรา รู้จักทุกซ์อย่างนี้ ก็แก้ปัญหาก็ได้เท่านั้น ฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านว่าไม่มีอุบายอะไร ที่จะดี ไปกว่านี้ อุบายที่จะไม่มีทุกซ์ก็เห็นว่าอันนี้ไม่ใช่ตัว อันนี้ไม่ใช่ของตัวเท่านั้น อันนี้เลิศแล้ว อันนี้ ประเสริฐแล้ว แต่เราไม่ค่อยได้รับฟัง เมื่อทุกซ์ทุกทีก็ร้องไห้ทุกที ยังไม่จำอีกนี่ ทำไมจึงเป็น อย่างนั้น ทำไมไม่ดูนาน ๆ ท่านอาจารย์สอนให้ดูให้ภาวนา พุทโธ ให้เห็นชัด”

ถามหรือเทศน์

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ หลวงพ่อได้แสดงธรรมที่สมาคมสมณะ แห่งเมืองแมนเชสเตอร์ ซึ่งท่านต้องทำหน้าที่ตอบคำถามตั้งแต่เริ่มรายการทีเดียว เพราะผู้ฟังในวันนั้นส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้ศึกษาปรัชญาทางศาสนาพุทธมามากแล้ว คำถามแต่ละข้อค่อนข้างซับซ้อนและสับสน เพราะผสมกับการแสดงความคิดเห็นของผู้ถามด้วย เช่น คำถามเกี่ยวกับเรื่องของวิภังคสูตรว่าเป็นเพียงความฝันไหม อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นเรื่องสมมุติ หรือเรื่องจริง อย่างนี้เป็นต้น มีอยู่วาระหนึ่ง ซึ่งผู้ถามใช้เวลาในการถามอยู่หลายนาที และเป็นการแสดงความคิดเห็นมากกว่าอย่างอื่น หลวงพ่อจึงปรารภซ้ำ ๆ กับกล่าวว่า

“เราถามปัญหาหรือเทศน์ให้เราฟัง?”

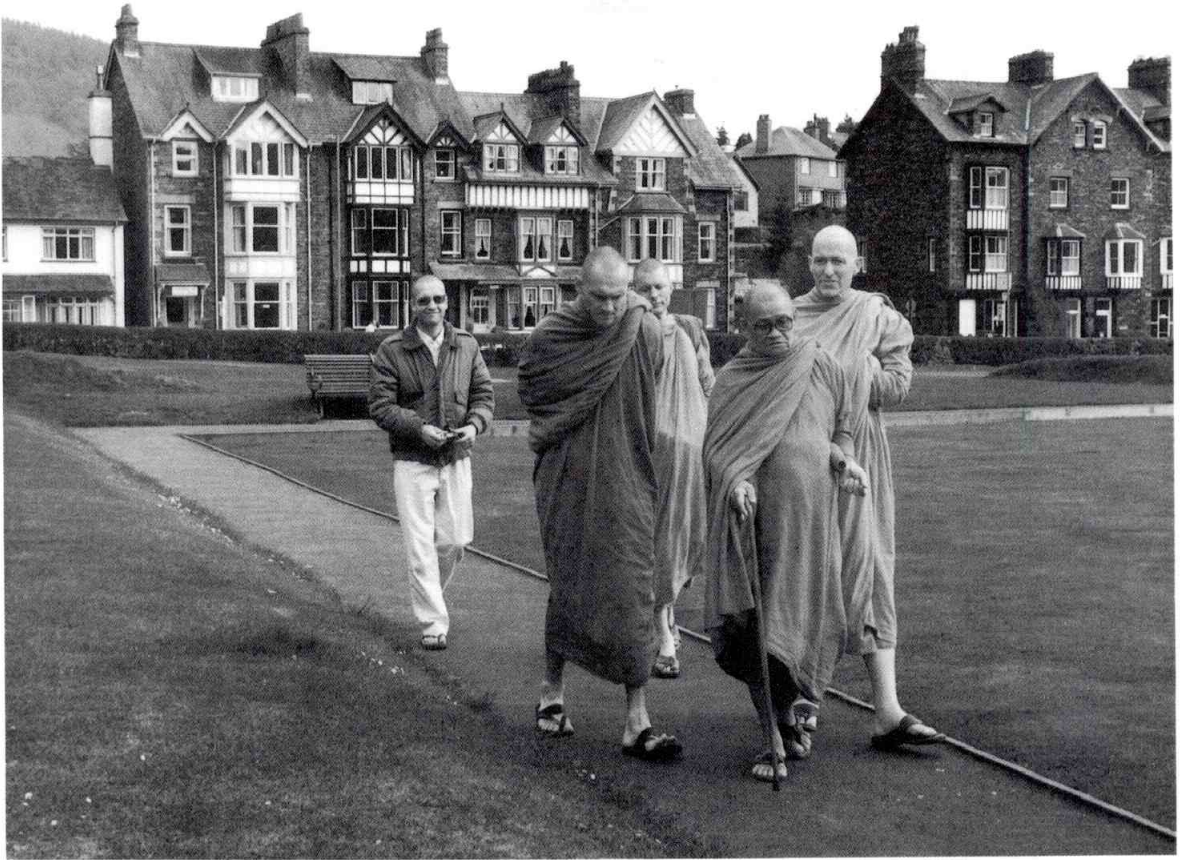
อย่างไรก็ตาม แม้ผู้ถามจะถามด้วยสัญญาความจำ หลวงพ่อก็ตอบตรงไปตรงมา จากประสบการณ์จริงของท่านเอง เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรสชาติของการตอบปัญหาในวันนั้นบ้าง จึงขอถ่ายทอดคำถามสองข้อ ที่ไม่ค่อยสับสนมาไว้ในที่นี้

โยม : เวลากลัว จะมีความรู้สึกอยู่ที่สะดือ แต่ถ้าเป็นอย่างอื่นจะรู้สึกที่สมอง อยากทราบว่า ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

หลวงพ่อ : ของมันเป็นเองเช่นนั้นแหละ ความรักเกิดขึ้นที่นี้ (หลวงพ่อชี้ที่หัวใจ) ความกลัวก็เกิดที่นี้ ความไม่กลัวก็เกิดที่นี้ อย่าไปพูดถึงสะดือ หรือสมองเลย ทั้งหมดมันรวมที่นี้ (ที่ใจ) เมื่อรู้สึกกลัว ผู้รู้สึกนั้นคือใคร ไม่ใช่สะดือ ไม่ใช่สมอง รู้สึกกลัว รู้สึกไม่กลัว รู้สึกสุข รู้สึกทุกข์นะใคร ผู้รู้สึกนั้นคือใคร อันนั้นเป็นนามธรรม สะดือ สมองนะมันอยู่เฉย ๆ นะ สะดือ สมองเป็นเนื้อหนัง เป็นวัตถุนะ ไม่มีอะไร ความรู้สึกนะเป็นนามธรรม เป็นของมันอยู่อย่างนั้น ถ้าไม่มีเหตุปัจจัยมันก็เฉย มีเหตุปัจจัยมันก็วิ่งขึ้นมา อาการมันเป็นของมันอยู่อย่างนั้น ธรรมชาติมันเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นพระท่านจึงบอกว่า มันจะกลัวก็ช่างมันเถอะ บอกเลย “มันไม่เที่ยง มันไม่เที่ยง” สุขก็ไม่เที่ยง ทุกข์ก็ไม่เที่ยง บอกมันอย่างนี้ เดียวก็หาย มันไม่แน่นอน

โยม : ผมเคยอ่านคัมภีร์ บอกว่านิพพานคือการดับทุกข์ ผมเคยนั่งสมาธิจนรู้สึกว่างเปล่า จิตกว้างขวางมาก ไม่มีขอบเขต ไม่มีทุกข์ แต่นั่นคงยังไม่ใช่นิพพาน อยากจะทราบว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไร?

หลวงพ่อ : ทุกข์มันเป็นนามธรรม ไม่ใช่จะเป็นรูปอย่างนี้นะตัวทุกข์ เป็นความรู้สึกเกิดในจิตเจ้าของ มันเป็นทุกข์ ความรู้สึกเกิดขึ้นแล้วก็ไม่รู้จะเรียกอะไร เลยสมมุติเรียกว่า ทุกข์ เป็นเรื่องสมมุติขึ้นมา เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป เรื่องจิตสงบเช่นนี้ เป็นเรื่องสมณะอย่างเดียว ไม่ใช่สงบให้พ้นทุกข์นะ ถ้าหมดทุกข์จริงๆ เรื่องสงสัยอย่างนี้ไม่มี ไม่สงสัย หมดเรื่องที่จะต้องสงสัยนั้นเรียกว่า สงบด้วยปัญญาจริงๆ สมาธินี้ สงบไป อย่างที่เรานั่ง หนูไม่ได้ยิน ตาไม่เห็นก็คิดว่าสงบ ไม่มีเสียงรบกวน สงบแค่นั้น ถ้ากลับไปบ้านเสียงรบกวน ก็วุ่นวายขึ้นมาอีก นี่มันสงบแค่นี้ ไม่สงบจริง ๆ อันนี้เป็นผลเกิดจากสมาธิไม่ใช่เกิดจากปัญญา ถ้าผลเกิดจากปัญญา ไม่ได้สงสัยอย่างนี้

หมดเรื่อง เช่น เราเดินกลับไปกลับมา เดินเราก็รู้จัก หยุดเราก็รู้จัก ทีนี้..การเดินไปก็ไม่มี การเดินกลับมาก็ไม่มี การหยุดอยู่ก็ไม่มี นี่คืออะไร เป็นตรงไหน เราอยู่อย่างไร เดินไปก็หมด กลับมาก็หมด ไม่มีทางสงสัยอะไรอีกแล้ว เดินไปก็ไม่สงสัย เพราะว่ามันหมดแล้ว กลับมาก็ไม่สงสัย เพราะว่ามันหมดแล้ว หยุดอยู่ก็ไม่สงสัย เพราะว่ามันหมด ไม่มีในที่นั้นอีกแล้ว มันหมดแล้ว อันนี้เป็นเรื่องของปัญญา ไม่มีอะไรจะเกิดในที่นั้น

เสียงกวนเราหรือเรากวนเสียง

หลวงพ่อกลับมาจากประเทศสกอตแลนด์แล้ว ท่านพำนักที่ธรรมประทีปวิหารเหมือนเดิม มีญาติโยมมานั่งสมาธิ และฟังท่านแสดงธรรมทุกคืน สำหรับธรรมเทศนาที่หลวงพ่อแสดงในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้นได้รับการจัดพิมพ์เป็นหนังสือแล้วในชื่อ “สมาธิภาวนา”

ธรรมประทีปวิหารนั้นติดอยู่กับถนนอันพลุกพล่าน ด้านเหนือของกรุงลอนดอน ตรงกันข้ามคือร้านเหล้า (Pub) เสียงรบกวนจากสิ่งแวดล้อมจึงมีอยู่ตลอดเวลา หลวงพ่อได้ยกประเด็นนี้มาเป็นหัวข้อเริ่มต้นการอบรมในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนี้

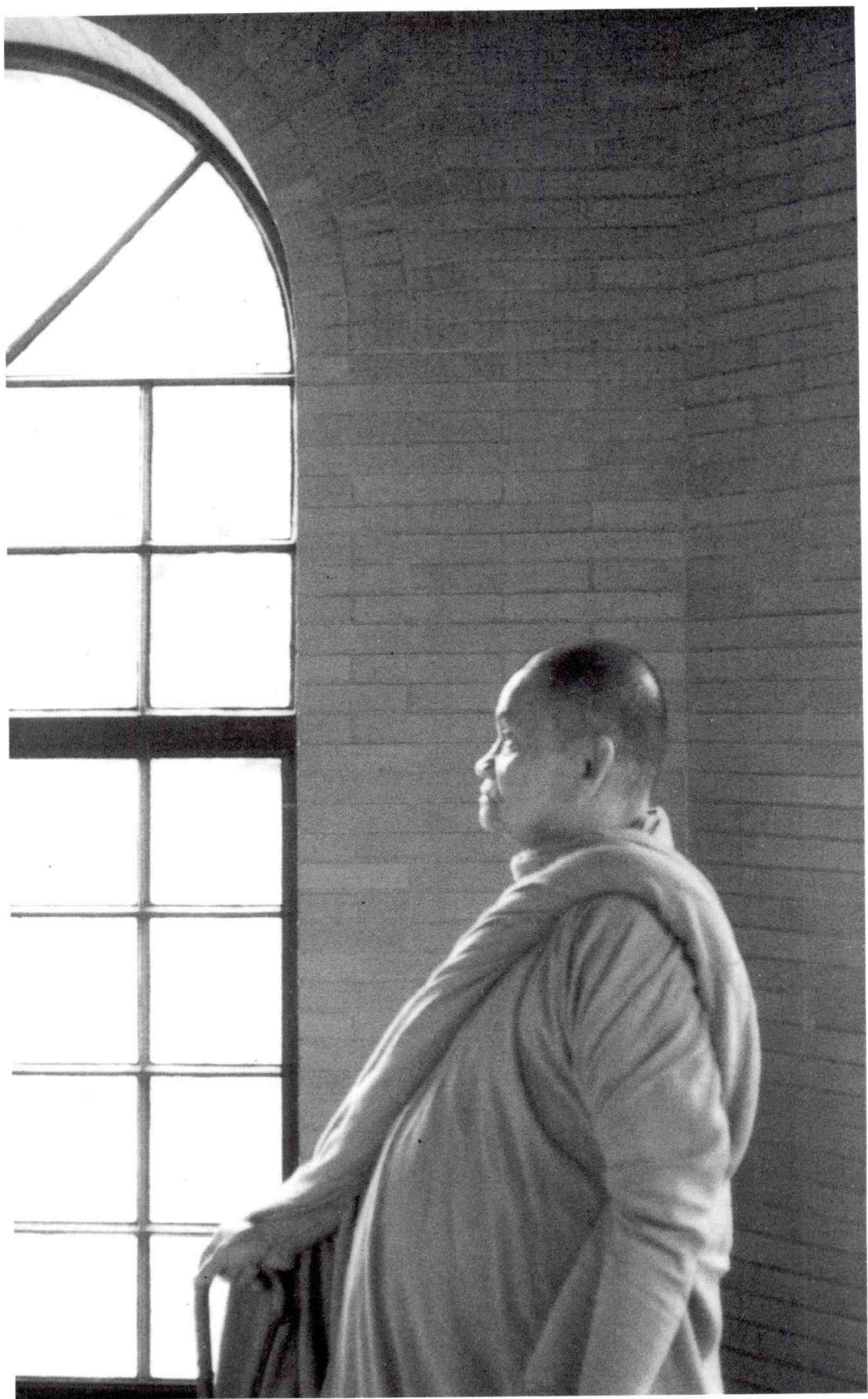
“วันนี้จะพูดอะไรฝากไว้สักนิดหนึ่ง คือความเห็นที่ว่าเสียงรบกวนกวนเรานั้น ที่จริงแล้วเราไปกวนเสียงรบกวนไม่ใช่หรือ ไม่ใช่เสียงรบกวนมากวนเราใช่ไหม คนเราจะมี ความทุกข์เพราะมีความเห็นผิดอย่างนี้ เป็นมิจฉาทิฐิ ถ้าเห็นเช่นนี้เราก็จะไปแก้แต่เสียงรบกวน เสียงคนอื่นเท่านั้น

ไม่แก้ถูกจุดของมัน ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ทุกข์เกิดไม่หยุด เพราะความเห็นนี้เป็นมิจฉาทิฎฐิ ไม่ถูกต้อง มีในใจของเราไหม ทุกคนต้องพิจารณาในจิตของเรา อันนี้เป็นเหตุ พุทธรณ์นี้ให้เก็บไว้ดูนะ อย่าทิ้ง เก็บไว้ดู ความเห็นที่ถูกต้องคือที่เรียกว่า เราไปถอนเสียงรถ ไม่ใช่เสียงรถมาถอนเรา หรือยิ่งกว่านั้น เราก็กไม่มี รถก็ไม่มี เสียงก็ไม่มี ก็เป็นอันหมดเท่านั้นแหละ อันนี้ให้ดูที่จิตของเรา ให้ดูที่จิตของตนทุก ๆ คน เช่น เรานั่งในวันนี้ ความทุกข์เกิดขึ้นแล้ว เจ้าของทุกข์มีไหม พิจารณาให้ตึนะ ถ้าใครเป็นเจ้าของทุกข์ คนนั้นก็ลำบากมากที่สุด ยังไม่เข้าใจถึงความสงบเลย ถ้ามีความเห็นเช่นนี้ก็เรียกว่าเป็นความเห็นผิด ซึ่งเป็นมิจฉาทิฎฐิ ไม่ใช่มรรค หรือเป็นมิจจามรรค คือเป็นหนทางเข้าไปสู่ทุกข์นั่นเองแหละ มีไหม ให้ดูที่จิตของเราทุกคนนะ การกระทำวันนี้ถ้ามีความเห็นว่า ความทุกข์เกิดขึ้นมาแล้ว คนที่รับทุกข์นั้นไม่มี เป็นยังไง ความเห็นเราใกล้ไหม หรือยังห่าง ถ้าใครเข้าใจว่าทุกข์เป็นของเรา สุขเป็นของเรา นั่นแหละก็เรียกว่า หาความสงบยังไม่ได้ การนั่งสมาธิ การกระทำปฏิบัติเช่นนี้ ทำเพื่ออะไร ให้ใคร เคยคิดไหม เคยพิจารณาไหม...”

จากประเทศอังกฤษ หลวงพ่อพร้อมด้วยพระอาจารย์ปภาโร ได้เดินทางไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ท่านได้พูดเปรย ๆ ว่าอาจจะให้พระอาจารย์สุเมธกลับเมืองไทย และให้พระรูปอื่นอยู่แทน ซึ่งทำให้ทุกคนตกใจ เพราะการบูรณะซ่อมแซมคฤหาสน์เก่าแก่และทรุดโทรมที่นายยอร์จชาร์ปซื้อไว้นั้น เป็นงานหนักที่จะต้องใช้เวลาอีกนานจึงจะเสร็จเรียบร้อย แต่ถึงกระนั้นคณะสงฆ์ก็มีกำลังใจที่จะสู้ความยากลำบากต่าง ๆ เพราะศรัทธาในตัวผู้นำคือพระอาจารย์สุเมธ เป็นปัจจัยสำคัญ ฉะนั้น การปรารถนาจะเปลี่ยนแปลงประธานสงฆ์ครั้งนี้ เป็นอุบายอันหลักแหลมของหลวงพ่อก็คือให้ทุกคนสำนึกว่า ความหวังในคนอื่นไม่ว่าใคร เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ จงเป็นที่พึ่งของตน อย่ายึดมั่นถือมั่นในครูบาอาจารย์จนเกินไป หลวงพ่อได้ฝากบทเรียนเรื่องความไม่แน่นอนไว้กับศิษย์เป็นที่ระลึก แล้วท่านก็อำลาออกเดินทางต่อ

จากลอนดอน หลวงพ่อได้แวะเปลี่ยนเครื่องบินที่นิวยอร์ก แล้วบินต่อไปยังเมืองซีแอตเติล (Seattle) บ้านเกิดของพระอาจารย์ปภาโร โดยถึงสนามบินเมืองซีแอตเติล ในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ โยมพ่อ โยมแม่ของอาจารย์ปภาโรกับนายพอล ไบรเตอร์ (อดีตพระวรมัญญู ซึ่งเคยบวชอยู่ที่วัดหนองป่าพงหกวรราชแล้วลาสิกขาไป) และกลุ่มชาวพุทธในเมืองซีแอตเติล ได้มารอต้อนรับ โยมแม่ของอาจารย์ปภาโร พอแลเห็นพระลูกชายก็วิ่งถลามาแต่ไกล ทำท่าเหมือนจะเข้ามาอดตามธรรมเนียมตะวันตก ทำให้อาจารย์ปภาโรตกใจ เตรียมท่ายับยั้ง แต่เมื่อเข้ามาใกล้ โยมแม่ก็ทรุดตัวลงนั่งกราบอย่างเรียบร้อย ทุกคนจึงโล่งใจไปตาม ๆ กัน ส่วนพอล ไบรเตอร์นั้น ได้พิจารณาตัวเป็นโยมอุปัฏฐากตลอดเวลาที่หลวงพ่อกำลังอยู่ในอเมริกา หลวงพ่อเห็นศิษย์เก่าก็หัวเราะชอบใจ สัพยอกว่า เดียวนี้พอลเป็นคนครึ่ง ๆ กลาง ๆ คือจะเป็นพระก็ไม่ใช่เป็นฆราวาสก็ไม่เชิง เพราะแม่สึกไปแล้วพอลก็ยังคงโกนหัวเหมือนนักบวชอยู่นั่นเอง

หลวงพ่อดำรงพักที่บ้านโยมพ่อโยมแม่อาจารย์ปภาโรสองสามวัน จากนั้นย้ายขึ้นไปยังบ้านพัก

โลกวิทู เราเกิดมาเพื่อดูโลกอันนี้ให้แจ่มแจ้ง

ตากอากาศที่อยู่บนเขา ในสัปดาห์แรก คณะผู้ติดตามสังเกตว่า หลวงพ่ออ่อนเพลียมากอย่างเห็นได้ชัด ท่านใช้เวลาส่วนใหญ่ในการพักผ่อนเงียบ ๆ บางทีก็คุยธรรมะกับพระอาจารย์ปากโรและพอล บางทีก็ให้เปิดโทรทัศน์ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอเมริกันบ้าง ไม่นานนัก ท่านก็เริ่มฟื้นตัวมีชีวิตชีวาขึ้นมาอีก เป็นโอกาสพักผ่อนที่ท่านได้ยาก เพราะตลอดเวลาที่อยู่เมืองไทยท่านต้องรับภาระหนักในฐานะเจ้าอาวาสวัดใหญ่

เมื่อมาถึงประเทศอเมริกาแล้ว หลวงพ่อคอยสังเกตสังคม วัฒนธรรม ธรรมเนียมประเพณี และบุคคลอเมริกันอยู่เรื่อย พินิจพิจารณาอยู่ว่า จะทำงานเผยแผ่ที่อเมริกาอย่างไร จึงจะได้ผลดี วันหนึ่งท่านปรารภว่าในประเทศอเมริกานั้น ถ้าจะสอนกันแล้วไม่ต้องใช้คำว่า “พุทธศาสนา” ก็ได้อีก ต้องแสดงให้เห็นว่า พุทธธรรม คือสัจธรรมที่มีอยู่เองตามธรรมชาติ ไม่ใช่เรื่องการสมมุติบัญญัติหรือของใคร

เท่าที่หลวงพ่อได้สังเกตแล้ว ชาวตะวันตกที่สนใจพุทธศาสนา มักเป็นคนมีการศึกษา ค่อนข้างเป็นคนเจ้าทฐิ คนที่มีทฐิฐิมานะแรงกล้าจะรับธรรมะได้ยาก ท่านจึงแนะว่า วิธีการที่ดีที่สุดคือ สอนแบบที่ให้เราเข้าใจว่า เขาคิดอะไรขึ้นมาได้เอง แต่หลวงพ่อเตือนว่า ถ้าทฐิฐิมานะมากจนรับธรรมะไม่ได้เลย ก็ไม่ต้องเถียงกับเขา เพราะมันจะเหมือนเศรษฐีเถียงกับยากจก ต้องปล่อยไว้ก่อน เพราะเป็นกรรมของเขาเอง

เซนในอเมริกา

ในสมัยปัจจุบัน พุทธศาสนาที่แพร่หลายในอเมริกาคือฝ่ายมหายาน ซึ่งมีคำสอนบางประการที่ไม่สอดคล้องกับฝ่ายเถรวาท ทำให้เกิดความสับสนในกลุ่มชาวตะวันตกที่ศึกษาธรรมะบ้างพอสมควร ตัวพอลเองหลังจากลาสิกขาไปจากวัดหนองป่าพง ก็เกิดสนใจธรรมะนิกายเซนของมหายาน และได้ศึกษามาประมาณสองถึงสามปีก่อนหน้านั้น จึงมีเรื่องต่าง ๆ ของเซนมาเป็นหัวข้อสนทนาซักถามหลวงพ่อบ่อย ๆ และพอลก็ต้องแปลกใจ ที่หลวงพ่อสามารถได้ตอบให้ความกระจ่างแก่เขาได้ทั้ง ๆ ที่ท่านไม่เคยได้ศึกษาทางนั้นมาก่อน ต่อไปนี้คือ ตัวอย่างการสนทนาระหว่างหลวงพ่อกับพอล

พอล : มหายานนี้ถือว่าจิตเดิมแท้เป็นของบริสุทธิ์ สรรพสัตว์มีพุทธภาวะในใจอยู่แล้ว ฉะนั้น บางคนเห็นว่าไม่ต้องประพฤติปฏิบัติให้ลำบาก

หลวงพ่อ : เรามีอะไรสะอาดบ้างไหม ถาดใบนั้นะ สมมติว่าเราเอาซีโล่ แล้วพูดว่า ถาดใบนี้เดิมแท้เป็นถาดสะอาด ฉะนั้นเราจึงไม่ต้องล้าง อย่างนี้จะถูกไหม?

พอล : บางคนไม่ยอมปฏิบัติเพราะเห็นว่าเขาสบายแล้ว ไม่มีความทุกข์

หลวงพ่อ : ถ้าหากว่า เด็กน้อยไม่ยอมไปโรงเรียน ดื้อกับพ่อแม่ว่าไม่ไป ผมสบายแล้วอย่างนี้จะดีไหม

พอล : บางคนเขาเห็นว่า ความทุกข์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่สมบูรณ์ ชีวิตต้องมีทั้งสุขและทุกข์ ความทุกข์เป็นสิ่งที่ต้องยอมรับจึงจะเป็นธรรมชาติ ถ้าไม่มีความทุกข์ ความสุขก็ไม่มีรสชาติ

หลวงพ่อ : จะเอาอย่างนี้ก็ได้ อย่าปล่อยนะ จับไว้ดี ๆ จับไว้นาน ๆ ดูซิว่ามันจะเป็น
อย่างไร ถ้าหากว่าคนเราจะมีความเห็นต่าง ๆ อย่างนี้ และไม่ยอมรับความจริงก็ปล่อยเขาไว้
อย่างนั้นก่อน

ปฏิบัติที่ไม่ใช่ปฏิบัติ

การเข้าค่ายอบรมกรรมฐาน เจริญสมาธิภาวนาช่วงสั้น ๆ ประมาณ ๗ - ๑๐ วัน ตามสำนัก
ต่าง ๆ เป็นวิธีที่นิยมกันมากในหมู่ นักปฏิบัติชาวอเมริกัน หลวงพ่อก็ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม
ทำนองนี้ไว้หลายครั้ง อย่างเช่น

“เข้าค่ายก็ดี แต่ขาดการติดต่อ ไม่ใช่กรรมฐานที่สมบูรณ์ มาทำกรรมฐานช่วงสั้น ๆ แล้วก็
ออกไปสนุกต่อ ทำให้จิตกระเทป แล้วก็มาทำอีกเจ็ดวัน ไม่พูดสามวันเจ็ดวัน แต่ไปร้อง ไปเล่นเสีย
เจ็ดเดือนไม่คุ้มกัน เป็นความเข้าใจผิด เป็นปฏิบัติที่ไม่ใช่ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง ต้องทำให้ติดต่อ เห็นโทษ
ให้ติดต่อ ที่มาทำเพื่อให้เห็นโทษ จะได้ไม่ทำอีก จะได้สังวรสำรวมตลอดไปเรื่อยไป ถ้าทำก็ต้อง
ทำอย่างนั้น มันจึงเกิดผล ถ้าไม่ทำอย่างนั้นไม่เกิดผลหรอก ก็เกิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ดีกว่าไม่ทำ บางที
ก็ไม่ดีกว่าหรอก บางทีก็เบื่อ ปฏิบัติกรรมฐานก็ไม่ได้เรื่องอะไรหรอก ก็อย่างนั้นแหละ ไปเล่นดีกว่า
ไปทำอย่างนั้น..อย่างนี้ดีกว่า ก็เลยไปกันเลย อย่างนั้นแหละ ทำไม่ถึงที่มัน ทำไม่จริง อันที่จริง
ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ มันพร้อมที่จะสอนเราอยู่เสมอ ถ้าเราทำปัญญาให้เกิดขึ้นเท่านั้น ก็ารู้แจ้ง
แทงตลอดในโลก”

นอกจากนั้น ท่านได้เปรียบเทียบการปฏิบัติกรรมฐานในลักษณะนี้ว่า

“นี่มันชอบภาวนาแบบใจที่ถูกตำรวจจับ แล้วจ้งทนายเก่ง ๆ มาว่าความให้ ถ้าพ้นโทษแล้ว

“นี่กว่าไปเมืองนอก
จะมีความตื่นเต้น
ก็เปล่า”

ก็กลับโมยของเหมือนเดิม ถ้าถูกจับก็จ้างนายอีก หมุนเวียนอย่างนี้แหละ”

ท่านอธิบายต่อไปว่า

“เป้าหมายของการภาวนา มิใช่เพียงแต่ทำจิตให้สงบจากความทุกข์หรือออกเสียจากความวุ่นวายชั่วคราวเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาให้เห็นเหตุ และถอนสมุทัยซึ่งเป็นต้นเหตุของความไม่สงบเหล่านั้น จึงจะเป็นความสงบสุขที่แท้จริง”

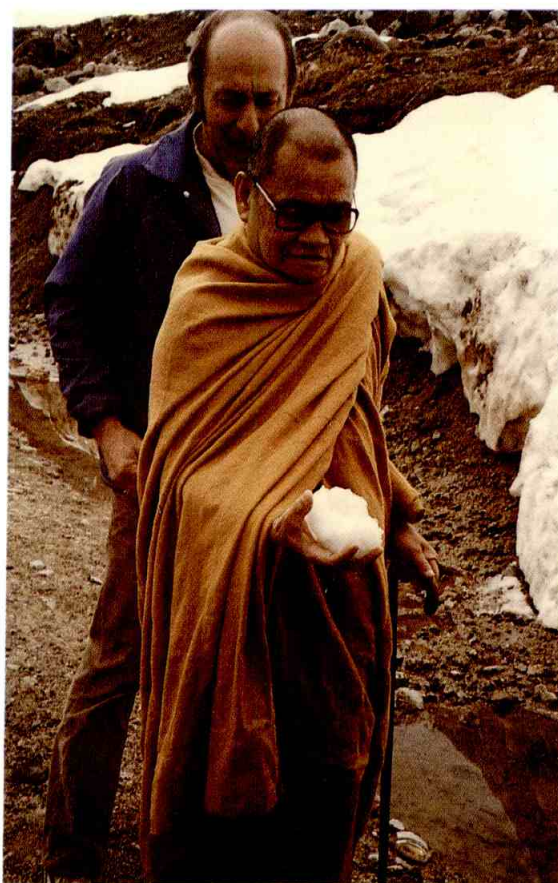
และอีกครั้งหนึ่ง ท่านเปรียบเทียบการทำสมาธิ กับการสร้างบ้านว่า

“ทำสมาธิ คิดว่าทำแล้วหยุด ไม่ใช่ ต้องมีสติ รู้อารมณ์ที่จะมาทำลายสมาธิของเราให้วุ่นวาย รู้ตัวอยู่เสมอ ทำสมาธิไม่ยากหรอก การรักษาสมาธิยาก เหมือนสร้างบ้านหลังหนึ่งไม่นานก็เสร็จ แต่การรักษาบ้าน ทำสะอาดบ้าน ต้องทำไปเรื่อย ๆ ตลอดชีวิต...”

หลวงพ่อก็ได้มีโอกาสเห็นหิมะเป็นครั้งแรกในชีวิตของท่าน เมื่อคราวไปเที่ยวชมภูเขาเรนิเออร์(Mt. Rainier) ซึ่งสูงเป็นอันดับที่สองในประเทศอเมริกา ท่านหยิบหิมะขึ้นมาพิจารณา แล้วออกปากว่า

“ไม่งามเหมือนที่เห็นในรูปภาพ”

หลังจากกลับมา ท่านได้มีโอกาสไปหาหมอจีน ที่เมืองซีแอตเติล หมอได้ถวายยาสมุนไพร โสมพันปี ทำให้กำลังวังชาของท่านกระเตื้องขึ้น

“มันก็พอปานนั่นละ”

อเมริกันปริพาชก

ดังได้กล่าวแล้วว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา มีสำนักปฏิบัติกรรมฐานมากมายหลายสำนัก หลายครูบาอาจารย์ ผู้ปฏิบัติซึ่งยังหาแนวทางของตัวเองไม่พบ ก็มักจะชอบเปลี่ยนอาจารย์ เปลี่ยนแนวปฏิบัติ ลองของใหม่ไปเรื่อย ๆ เมื่อหลวงพ่อกำลังจะไปแสดงธรรมที่เฟรนด์ เซนเตอร์ ของพวก เควกเกอร์ ประจำเมืองซีแอตเติลในวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ ท่านได้ปรารภเรื่องนี้ด้วยความเป็นห่วงว่า

“กลัวอย่างเดียวเมืองนี้ กลัวอาจารย์กรรมฐานหลายเกินไป ธิเบตบ้าง เซนบ้าง เถรวาทบ้าง วุ่น! เดียวนี้อาจารย์สอนกรรมฐานมากเกินไปเสียแล้ว แต่คนทำกรรมฐานจริง ๆ ไม่ค่อยมี กลัวโยมจะถูกของปลอม ถูกอาจารย์ปลอมนะ กลัวอย่างนั้นมาก”

หลวงพ่อดำเนินเรื่องของปริพาชกคนหนึ่ง ในสมัยพุทธกาลมาแล้วให้ฟังว่า

“ชอบเปลี่ยนครูบาอาจารย์ แสวงหาอาจารย์ไปเรื่อย ได้ยินกิตติศัพท์อาจารย์สอนปฏิบัติ รูปไหนท่านว่าดี ปฏิบัติดี ก็ไป ไปปฏิบัติกับท่าน ไปฟังท่านเทศน์ อาจารย์ ก.บ้าง อาจารย์ ข.บ้าง อาจารย์ ค.บ้าง เอามาคิด เทียบรูปนี้กับรูปนั้นก็เหมือนกัน รูปนั้นกับรูปนั้นก็เหมือนกัน กับความคิดของเรานี้ก็เหมือนกันอีก แปลกไปเรื่อย ความสงสัยก็เกิดขึ้นเรื่อยไม่หยุด ต่อมาได้ข่าวว่าพระศาสดาพระโคตมเกิดขึ้นในโลก ยิ่งหนักใหญ่ อดไม่ได้ ไปอีก ไปกราบท่าน ท่านก็เทศน์ให้ฟัง ท่านว่า ไปทำความเข้าใจกับคนอื่นให้หายสงสัยนั้นไม่ได้ ยิ่งฟังยิ่งสงสัย ยิ่งฟังยิ่งแปลก จะระงับความสงสัยให้พิจารณาภายในใจของตัวเองเท่านั้นแหละ อดีตก็ให้ทิ้ง อนาคตก็ทิ้ง เพราะเป็นของไม่แน่นอน ดูปัจจุบันเดี๋ยวนี้ ดูปัจจุบันเราทำอยู่นี่ อย่าไปดูอื่นไกล...”

และหลวงพ่อดำเนินกับนักปฏิบัติชาวอเมริกันว่า

“ปัญญา ไม่ได้เกิดจากการมีความรู้มาก ๆ ไม่ได้เกิดจากการทดลองปฏิบัติภาวนาหลายแนว แต่ปัญญามันเกิดจากความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงหัวใจ ของหลักปฏิบัติของตนและปฏิบัติตาม” โยมคนหนึ่งได้กราบเรียนข้อข้องใจว่า

“คำสอนของเซนให้คนอยู่ตามธรรมชาติ แต่หลวงพ่อรู้สึกผูกติดตรงกันข้าม ขอให้อธิบายหน่อยครับ”

หลวงพ่อ : เราสอนไม่ได้ตามใจคน ถ้าตามใจคน มันก็ยังเป็นคนอยู่อย่างนั้น ถ้าตามใจกิเลสก็ยังเหลืออยู่ ไม่ได้เป็นอะไรสักที เช่น ถ้ามันขี้เกียจก็ให้มันขี้เกียจเสีย มันอยากนอนก็ให้มันนอนเสีย อยากทำงานก็ให้ทำงานเสีย ถ้าอยู่ตามธรรมชาติจริง ๆ นั้น ท่านให้อยู่ตามธรรมชาติ ต้องให้มีปัญญารู้เท่าทันธรรมชาติด้วย ไม่ผิดเหมือนกัน แต่กลัวพวกเราทั้งหลาย มันจะเป็นลิงหมคนะ ปล่อยให้เป็นลิง มันจะไม่เป็นมนุษย์สักที ก็เป็นลิงอยู่เรื่อย เช่นท่านพูดอย่างนั้นท่านก็มีปัญญาพูดนะ ให้มีปัญญาให้รู้เท่าธรรมชาติ ธรรมชาตินั้นแหละเป็นธรรมะ ธรรมะนั้นก็คือธรรมชาติ ถ้ารู้มันแล้ว มันก็เป็นอย่างนั้น กลัวคนทั้งหลายจะไม่รู้อะไรทั้งนั้น ที่นี้พระท่านให้ฝึกใจของเรา ใจมีความโลภท่านฝึกเพื่อกำจัดความโลภออก ใจมีความโกรธท่านฝึก เพื่อกำจัดความโกรธออก ใจมีความหลงท่านฝึก

เพื่อกำจัดความหลงออก เป็นอย่างนั้น

แท้จริงต้องพรหมจรรย์

อีกประเด็นหนึ่ง ที่หลวงพ่อดำได้ยกขึ้นมาเป็นข้อเตือนใจผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การที่ผู้สอนกรรมฐานยังถือเพศฆราวาส และไม่ให้ความสนใจในเรื่องของศีลเท่าที่ควร คงมุ่งสอนเฉพาะวิธีในการนั่งสมาธิเท่านั้น ทั้งที่ในความเป็นจริง ศีล สมาธิ และปัญญา ต่างเป็นปัจจัยเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน หลวงพ่อดำได้ย้ำความสำคัญของการถือพรหมจรรย์ โดยกล่าวว่า

“ความเป็นจริงพุทธศาสนานี้ละ คนเป็นครูเป็นอาจารย์สอนพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ต้องอยู่ในพรหมจรรย์อย่างนี้ เป็นพระสงฆ์ตลอดไปอย่างนี้ สอนกรรมฐานเรื่อยไป การอยู่พรหมจรรย์เช่นนี้ไม่ใช่เฉพาะคนเดียวนะหลาย ๆ คน อำนวยประโยชน์แก่การปฏิบัติได้มากที่สุด เพราะชีวิตพรหมจรรย์ไม่ต้องการอะไรมากมาย มุ่งสั่งสอนตัวเอง และญาติโยมทั้งหลายให้มีธรรมะเท่านั้น ไม่มุ่งอะไรต่าง ๆ นานาหลายอย่าง อาตมาว่าควรแล้ว จะพูดถึงมนุษย์มันก็มากไปแล้ว เดียวนี้..มันมากไปพอที่..เป็นพรหมจรรย์ก็ดีเหมือนกันนะ มันจะไม่มีที่หากินกันแล้วทุกวันนี้ มันยุ่งกันนี้ เกิดรบราฆ่าฟันกันหลาย เพราะว่าคนมาก ไปรักษาพรหมจรรย์กันก็ดีเหมือนกัน จะมีประโยชน์มากเลย”

เมื่อหลวงพ่อกำลังจะจบลง ก็มีคำถามขึ้นมาอีกว่า

“พุทธศาสนาฝ่ายมหายานบางนิกาย เช่น ธิเบต และเซน ก็มีคนแต่งงานแล้วได้เป็นอาจารย์สอนกรรมฐาน ทำไมเราจึงจะไว้ใจเขาไม่ได้ล่ะครับ”

หลวงพ่อดำหัวเราะพร้อมกับปรารภว่า

“คนยังเป็นขโมยอยู่ก็ไม่ไว้ใจละนะ” จากนั้นท่านก็ชี้แจงว่า

“เอาเครื่องวัดอย่างนั้นไม่ได้ ที่เรียกว่าพระศาสนานะ ไม่ใช่เถรวาท ไม่ใช่เซน ไม่ใช่ธิเบต แต่เป็นสังฆธรรม ท่านไม่ได้กล่าวถึงบุคคลนั้นบุคคลนี้ พระศาสนาที่แท้จริงไม่ใช่บุคคลนะ แต่บุคคลต้องน้อมศานามาปฏิบัติ คนไปทำผิด ไม่ใช่ศาสนาผิดนะ ศาสนายังตรงอยู่ ตั้งโลกอยู่เสมอมา เราต้องศึกษาพุทธศาสนาให้แน่นอน คนจะโกหกเราไม่ได้ ถ้าเรารู้จักพุทธศาสนาแน่นอนแล้ว อาตมาเพียงแต่บอกให้ระวังเท่านั้นหรือ...ดีกว่านะ ดีกว่าไม่ระวัง หรือไม่ดี?”

เด็ดขาดก็ดี

ส่วนใหญ่ชาวตะวันตกที่นับถือพุทธศาสนามีความเห็นว่าการเผยแผ่พุทธศาสนา ที่ประเทศอเมริกา คงจะไม่เหมือนในทางเอเชีย เพราะสภาพสังคมและวัฒนธรรมต่างกัน ที่สำคัญคนอเมริกันได้รับพุทธศาสนาหลายกระแส เพราะฉะนั้นเขาต้องผสมผสานคำสอนจากนิกายต่าง ๆ ให้เป็นพุทธแบบอเมริกันโดยเฉพาะ ผลดีของความเห็นอย่างนี้ก็คือ ชาวพุทธอเมริกันมักจะใจกว้างไม่ยึดมั่นถือมั่นในนิกายของตนแต่ผลเสียก็มีบ้างเหมือนกันคือบางคนเลือกแต่คำสอนที่ตรงกับกิเลสหรือทิฏฐิของตัวเอง ส่วนที่ไม่ตรงนั้น ถือเป็นคำสอนที่ล้าสมัย หรือไม่เหมาะสมกับสังคมอเมริกัน โดยเฉพาะ

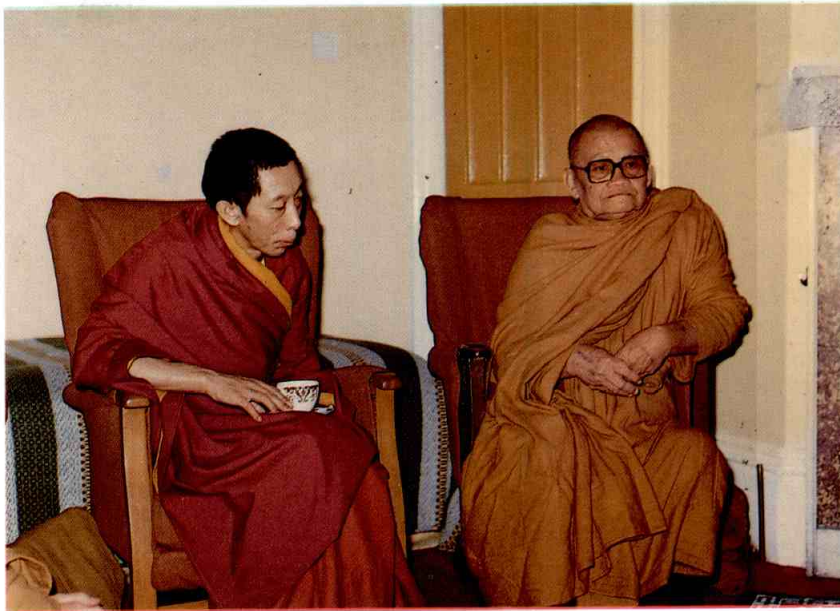
พบนักบวชต่างแดน

กำลังฉันน้ำชากับ

Geshe Kilsang Gyatso

ประธานสงฆ์ศูนย์ Manjusri (วัดทิเบต)

ประเทศอังกฤษ

สนทนาธรรม กับ

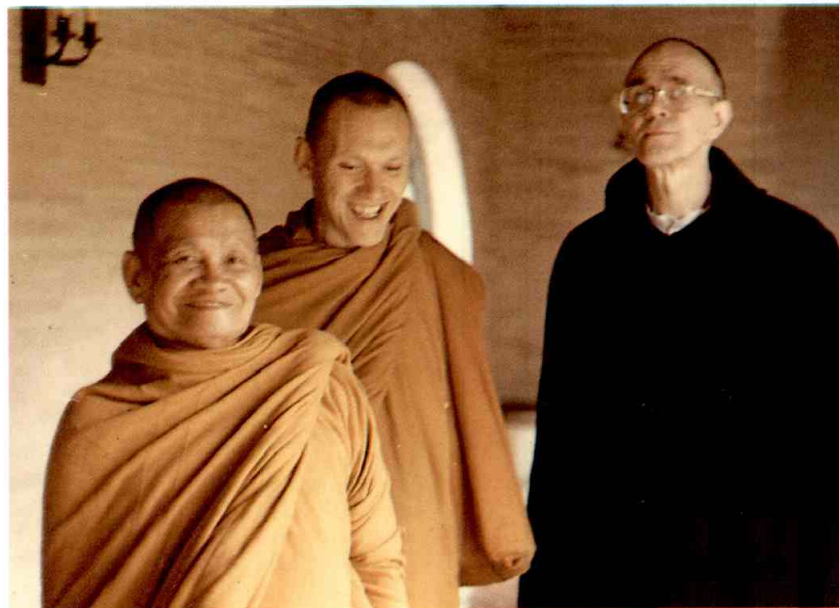
Ven Seung Sahn Soen Sa – nim

อาจารย์เซนจาก

เกาหลี ที่ I.M.S.

เยี่ยมวัดคริสต์ที่ แมสซาชูเซต
(Massachusetts)

ในเรื่องของศีล คนอเมริกันยังมีความเข้าใจสับสนอยู่มาก ตัวอย่างเช่น ผู้นำศาสนาพุทธบางนิกายก็ตีมสุรา ลูกศิษย์ลูกหาจึงถือว่าคงไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ ความเห็นเช่นนี้ ฝ่ายเถรวาทถือว่าเป็นความเห็นผิด ดังนั้นระหว่างการจาริกไปประกาศพระศาสนาในอเมริกาครั้งนี้ หลวงพ่อจึงให้ความสำคัญในเรื่องของศีลมาก เพราะท่านเห็นว่า ถ้าไม่เข้าใจในเรื่องศีล การปฏิบัติจะบรรลุผลได้ยาก ตอนหนึ่งระหว่างการอบรม มีการอภิปรายเรื่องศีลอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะศีลข้อที่ ๓ และข้อที่ ๕ หลวงพ่อกล่าวว่า

“นี่คือคุณธรรมเบื้องต้นแรก เรียกว่าถ้าเราจะสร้างรถคันหนึ่ง นี่คือเครื่องมือที่จะสร้างรถ เราจะสร้างตัวเราให้เป็นคนบริสุทธิ์สำหรับรับธรรมะ ปฏิบัติธรรม อันนี้เป็นเครื่องมือที่จะชำระกายใจเราเป็นต้น ให้รับธรรมะได้ เป็นเครื่องมือเป็นเครื่องอุปกรณ์ ถ้าไม่มีอันนี้นะลำบาก ถ้าเรามีเครื่องมือ ทำรถยนต์ได้ละ ถ้าไม่มีเครื่องมือ ทำไม่ได้ นี่สมควร เป็นคนที่สมควรแล้ว จำเอาไว้ละ เอาไปไว้พิจารณานะ อย่าเพิ่งไม่เอาละ เอาไปพิจารณาดู มันเป็นโทษนะข้อห้า ข้อหนึ่ง สอง สาม สี่ เป็นโทษทั้งนั้นนี่ เอาไปพิจารณาดี ๆ นั่งสมาธิไปพิจารณาไป จะเห็นโทษมันแล้วมันละ ถ้าเห็นโทษชัดเจนแล้วก็จะมันได้”

และอีกตอนหนึ่ง เมื่อหลวงพ่อกล่าวถึงศีลข้อที่ห้า

“คนเรามีความเข้าใจผิดอย่างมากในศีลข้อที่ห้า เช่น หลายคนถือว่าเสพสุราแล้วไม่ผิด ถ้ายังคุมสติได้อย่างนี้ ถ้าเรารู้ว่าเขาเป็นขโมย เชิญเขาขึ้นบ้านจะดีไหม”

สำหรับศีลข้อที่ ๓ ซึ่งมีผู้ข้องใจได้ถามกันมาก หลวงพ่อได้ให้ความกระจ่างว่า

“การประพฤติพรหมจรรย์ที่ดีที่สุด คือ ถ้าเด็ดขาดได้ก็ดี แต่ถ้าไม่ได้ก็ให้มีความสันโดษในคู่ครองของตน”

สำหรับคนที่ยังไม่แต่งงาน แต่มีคู่รักตามธรรมเนียมชาวตะวันตก หลวงพ่อบอกว่า

“นักปฏิบัติทำอะไรต้องมีขอบเขต ต้องมีวงจำกัด ต้องมีความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน เหตุผลของศีลข้อนี้คือ ไม่ให้มีความแตกร้าง ไม่ให้วุ่นกับเรื่องของกาม แต่ให้รู้จักประมาณ รู้จักพอดี การสำส่อนในทางเพศทำให้วุ่นวาย นี่ไม่ใช่การปฏิบัติ ไม่ใช่ทางสายกลาง”

แล้วท่านก็ทิ้งท้ายว่า

“คนเดียวก็นอนไม่หมดละมั้งนี้ ไม่เหมือนชนมบังละ คนเดียวก็นอนตายไม่หมดละ กินไปทำไมหลาย”

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการแสดงธรรมในต่างประเทศนั้น หลวงพ่อพูดอย่างสุภาพอ่อนโยนมาก อาจเป็นเพราะท่านกลัวว่า คำพูดของท่านจะไปกระทบทิวี่ของชาวตะวันตก ซึ่งมีประเพณีและวัฒนธรรมผิดไปจากชาวไทย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำความเข้าใจกัน ดังนั้นในตอนท้ายหรือแม้ในระหว่างการแสดงธรรม ท่านมักกล่าวขอภัยผู้ฟังเสมอ ตัวอย่างเช่น

“...วันนี้พูดให้โยมรู้จักพิจารณา และก็ขอภัยด้วยนะ วันนี้พูดมาก พูดมากก็เพราะรักโดยธรรม อาตมาไม่เคยมาอเมริกันนะ มาแล้วก็จะปล่อยของดีไว้ให้โยมทุกคนพิจารณาดูนะ ถ้าหากว่า

มันผิด อย่างมาโทษอาตมานะ ให้โทษพระพุทธรูป ท่านเป็นผู้ให้อาตมา มาเทศน์อย่างนี้”

“...การปรารภธรรมะวันนี้ อาตมาขอโทษด้วยนะ บางทีไม่รู้จำคำที่หนักที่เบา มาพูดให้ความเห็นต่าง ๆ อาจจะผิดจากประเพณีเมืองนี้ก็ให้อภัยด้วยนะ อยากให้มีคุณงามความดี ถ้าปฏิบัติธรรม ก็อยากให้รู้สึของธรรมะในใจของเราจริง ๆ อย่างนั้น ฉะนั้นจึงขอขอบคุณญาติโยมทุก ๆ คนจริง ๆ ที่มาฟังธรรมะในวันนี้ แล้วก็ขอโทษในทุกสิ่งทุกอย่างด้วยนะ..”

ฉะนั้นไปที่ไหน ยามเคลือบน้ำตาลของหลวงพ่อล้วน “ชาดี”

นักบวชกับนักบ้าน

หลังจากการแสดงธรรม และตอบปัญหาไปบ้างแล้ว ก็มีการฉายภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับชีวิตของพระวัดหนองป่าพง ซึ่งสถานีโทรทัศน์บีบีซี ของอังกฤษถ่ายทำเอาไว้ เมื่อภาพยนตร์จบลง หลวงพ่อก็ได้ทำหน้าที่ตอบปัญหาไขข้อข้องใจ เกี่ยวกับชีวิตนักบวช และฆราวาสกับการปฏิบัติต่อดังนี้

โยม : ชีวิตของฆราวาสผู้ครองเรือน หนีกับชายจะอยู่แยกกันแบบพระกับชีไม่ได้ เมื่อจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเพศตรงข้าม เราควรจะทำอย่างไร ?

หลวงพ่ : ต้องมีเมตตาต่อกัน คือรักกันโดยธรรม อย่ารักโดยตัณหา พระวินัยที่แยกหญิงออกจากชาย พระออกจากแม่ชีนั้น ทำให้ชาววัดมีความรัก ความเคารพที่แท้จริงต่อกัน

โยม : เป็นไปได้ไหมคะ โยมอยู่ทางบ้านจะปฏิบัติได้ดีเท่าพระ ?

หลวงพ่ : ปฏิบัติสะดวกดีที่สุดในนักบวช เพราะนักบวชเป็นเพศพรหมจรรย์ ง่ายมาง่าย ไม่มีครอบครัว ฆราวาสก็ปฏิบัติได้ แต่อ้อม ทางโค้ง ลำบาก เพราะมีลูก มีเมีย มีผัว มีอะไรหลาย ๆ อย่าง ทำได้แต่อ้อมไปนิดหนึ่ง

โยม : จะหาเวลาปลีกตัวไปปฏิบัติธรรม และฝากลูกไว้ให้คนอื่นดูแล เป็นการหลีกเลี่ยงหน้าที่หรือเปล่า ?

หลวงพ่ : เรามีอะไรตอบแทน ให้เขาได้ดูแลลูกเราอย่างดีไหม แล้วลูกสุขสบายพอใจไหม ถ้าเป็นอย่างนั้นก็ได เห็นไหมละนี้ มีลูกแต่ไม่มีครอบครัว มันก็ยุ่งอย่างนี้

โรคที่ทุกคนต้องค้นคว้า

วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ พระอาจารย์ธีรธมโม ลูกศิษย์ของหลวงพ่อชาวนาคณา ซึ่งกลับไปเยี่ยมบ้าน ที่รัฐบริติชโคลัมเบีย (British Columbia) ในช่วงที่หลวงพ่อจาริกไปอเมริกา ได้เป็นผู้ประสานงานให้ท่านไปแสดงธรรม ที่มหาวิทยาลัยบริติชโคลัมเบีย และโปรดคนไทยในเมืองแวนคูเวอร์ด้วย ก่อนแสดงธรรมที่มหาวิทยาลัยนั้น ท่านได้นำผู้ฟังนั่งสมาธิเป็นเวลาหนึ่งชั่วโมง โดยไม่ได้บอกล่วงหน้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะท่านต้องการให้ชาวมหาวิทยาลัยได้สัมผัสของการปฏิบัติดูบ้าง เพราะเรียนปริยัติมานานแล้ว

หลวงพ่ได้เคยตั้งข้อสังเกตว่า ในสังคมตะวันตกมีความกลัวตายกันมาก ในการแสดงธรรม

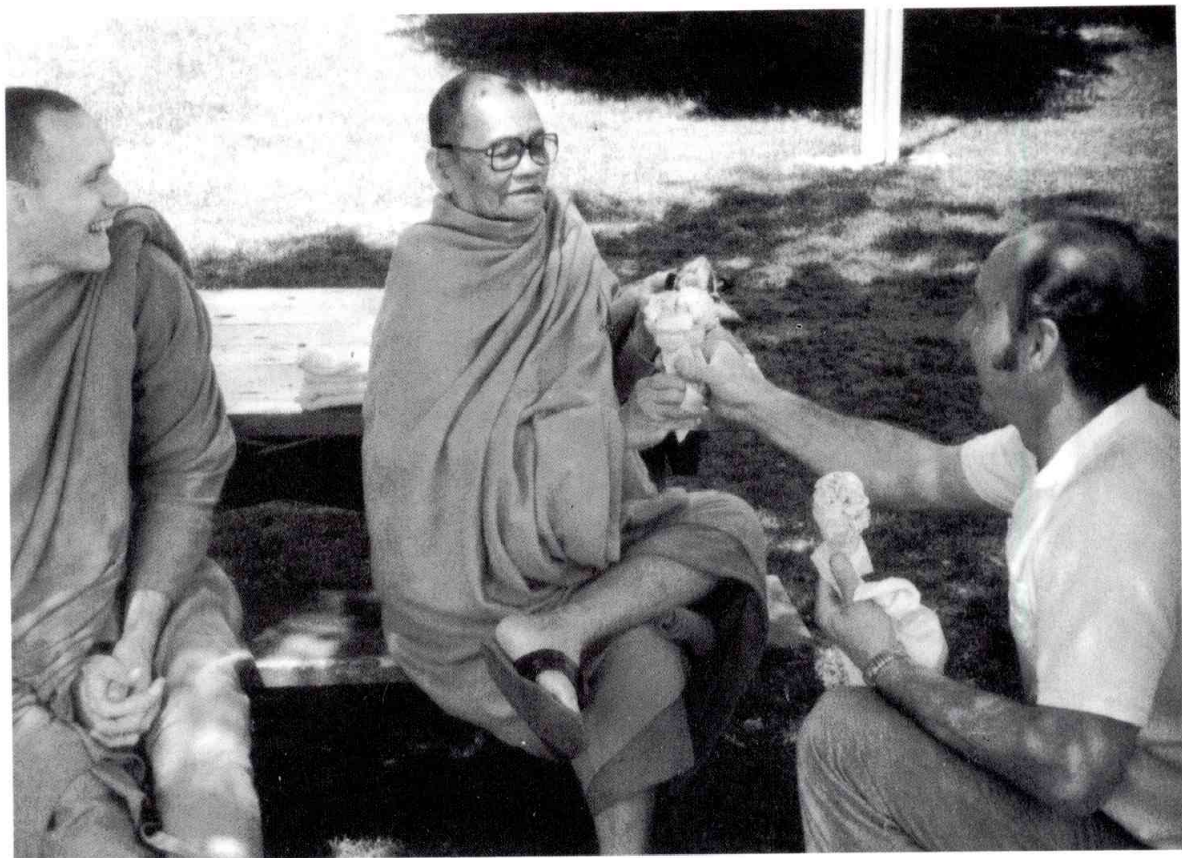
ที่เวนคูเวอร์ ท่านจึงได้อบรมให้หัดพิจารณา ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายเป็นนิตย...

“อย่างชาวตะวันตกนี้ไม่อยากพิจารณานะ อายุหกสิบเจ็ดสิบยังใส่กางเกงสั้น ๆ ถีบจักรยาน ป้อ เอาสีมาทาทันตาตา โอ้! พูดเรื่องโรคนะ ทุกวันนี้เรากลัวโรคมะเร็ง เพราะใครเป็น มะเร็งต้องตาย พวกเราที่เป็นหมอนี้ ไม่ใช่ดูถูกนะ ก็ค้นคว้าเรื่องโรคมะเร็ง หมอจริง ๆ คือ พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ยิ่งกว่าโรคมะเร็ง เป็นโรคอื่น ก็ต้องตาย เป็นโรคมะเร็งก็ต้องตาย ไม่เป็นโรคอะไรก็ต้องตาย พระพุทธเจ้าท่านดูหมดแล้ว ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย มันแน่นอนเหลือเกิน เราทำไมไม่พิจารณากัน ไม่ค้นคว้ากัน ไปค้นแต่เรื่องอื่น ๆ โรคอื่น ๆ ซึ่งแก้ไขไม่ได้ พ้นไม่ได้ พระเทศน์ให้ฟังอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เทศน์จนหมดหนังสือก็ยังไม่เห็น ไปค้นเรื่องอื่น ๆ เพื่อจะแก้โลก แก้ความจริงซึ่งแก้ไม่ได้ จะแก้ไม่ให้ตาย พอตายก็ร้องไห้อีก ทำไมไม่พิจารณาให้เห็นความจริงนี้ พุทธบริษัทเรายังขาดตรงนี้ ไม่ควรร้องให้ถ้าเรายอมรับว่า คนเกิดมามันต้องตายต้องพลัดพราก เห็นในธรรมะจริง ๆ อย่างนี้ แล้ว เห็นคนแก่ คนตายก็ต้องยอมรับว่ามันเป็นอย่างนั้นเอง นี่ทำไมไม่เห็น ตายทุกราย ร้องให้ทุกราย เพราะเราไม่ยอมรับความตาย ตายเอาเข้าโลงแล้วก็ยังไปทำอะไรสวย ๆ งาม ๆ คนไปงานศพก็ ไม่รู้จักตาย ทำไมพระพุทธเจ้าจึงสอนเรื่องความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย อันนี้เป็น สิ่งสำคัญที่มนุษย์ต้องพิจารณาค้นคว้า ความตายมาจากไหน มาจากเกิดใหม่ แต่ถ้าเกิดแล้ว พากันหัวเราะสบายใจ เมื่อตายกลับร้องไห้ อันนี้มันเกิดมาแล้วสด ๆ มันถึงตาย ถ้าเราจะร้องไห้ จริง ๆ อาตมาว่าเกิดมาร้องไห้เลย มาอีกแล้ว ตายอีกแล้ว ร้องไห้เลยดีกว่านะ พระพุทธเจ้า ท่านเป็นหมอที่เลิศ ประเสริฐ ท่านให้ยกความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายมาพิจารณาให้ เห็นชัดเจน จะได้ไม่มีทุกข์ เพราะเห็นชัดเจนว่ามันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว จะให้มันเป็นอย่างไร มันเป็นความจริงก็ให้เป็นจริง เป็นสัจธรรม จะไปแก้ยังงั้น...”

ศาสตร์กับศิลป์

ในตอนหนึ่งระหว่างกล่าวถึงศิลปะ หลวงพ่อได้อธิบายความหมายของพุทธศาสตร์ในแง่ของ ศิลว่า

“ศาสตร์ในปัจจุบัน แหม! มันหลายเหลือเกิน นับไม่ไหวแล้วละ ศาสตร์ที่เราเล่าเรียน กันมานี้ แต่ว่า เป็นศาสตร์ที่ไม่ค่อยยอมกันนะ ลูกศิษย์อาตมามีเยอะ ชาวตะวันตกที่เรียนมหาวิทยาลัย เรียนเข้าไป ยิ่งเิง ยิ่งทุกข์ ยิ่งเถียงกันไม่ลงรอยกัน เพราะไม่รู้จักเจ้าของศาสตร์ อะไรก็ดี ทั้งนั้นละ แต่ว่าให้มารวมพุทธศาสตร์ ถ้าไม่มารวมพุทธศาสตร์นั้นยังใช้ไม่ได้ ยังไม่ลงรอยกัน ยังอิจฉาแย่งแก่งแย่งกัน วุ่นวายกันตลอดเวลา แต่ถ้ามารวมกันได้ตรงนี้ ตรงศิลป์ที่พูดให้ฟังก็เรียกว่า พุทธศาสตร์ พุทธศาสตร์นี้ครอบคลุมศาสตร์ทั้งหลายไว้ ไม่ให้ศาสตร์ทั้งหลาย ผิดไป ไม่ให้ศาสตร์ทั้งหลาย ก่อความเดือดร้อน เมื่อพุทธศาสตร์ครอบไว้อย่างนี้ ในกรอบของศิลป์นี้ ทุก ๆ คนก็เหมือนพี่น้องกัน ทุกคนไม่อิจฉาพยาบาทกัน ถ้าเรียนศาสตร์ทุกอย่าง มีความรู้ แล้วก็มารวมพุทธศาสตร์นี้ เรียกว่า

เราเป็นชาวพุทธ เรียกว่าพุทธศาสนิกชนทั้งนั้น อยู่ที่ไหนก็เยือกเย็น มีความหมายอย่างนี้”

ตะกั่วถาแลกทอง

เมื่อจบการแสดงธรรมที่มหาวิทยาลัยแล้ว ผู้สนใจบางคนได้ติดตามหลวงพ่อกับไปสนทนาถึงที่พักจนกระทั่งสองยาม จากนั้นท่านก็สนทนาธรรมต่อกับพระอาจารย์ปากโรและพอลจนถึง ๓ นาฬิกา ในระยะนี้เป็นช่วงที่ท่านมีกำลังวังชาดีมาก ความเหนื่อยอ่อนไม่ได้แสดงออกมาให้ปรากฏเลย

พอลเล่าว่า คืนนั้นได้ฟังธรรมะที่ลึกซึ้งที่สุดที่เคยได้ยินมา นัยน์ตาของหลวงพ่อบิดลงแบบครึ่งหลับครึ่งตื่น แล้วท่านพูดไปเรื่อย ๆ โดยไม่สนใจว่าพูดกับใคร มีใครฟัง มีใครสนใจ ข้อธรรมข้อธรรมไหลเรื่อยออกมาเหมือนสายน้ำที่ไหลนิ่ง คำสอนของหลวงพ่อก็อพอลพยายามจำมาถ่ายทอดให้ฟังมีตอนหนึ่งว่า

“ในความเป็นจริงแล้ว สิ่งที่ต้องละและสิ่งที่ต้องบำเพ็ญนั้นไม่มี สิ่งในโลกเขาสมมุติกันว่าเป็นของจริง มีราคา สำหรับพระอรหันต์แล้วมันเป็นของปลอมไม่มีค่าเลย ฉะนั้นการที่จะให้พระอรหันต์ไปสนใจเรื่องของโลก ก็เหมือนกับเอาตะกั่วไปขอแลกกับทองคำ เราคิดแต่ว่าเรามีตะกั่วแท่งใหญ่ ๆ ท่านมีทองคำก้อนนิดเดียว ทำไมหนอท่านจึงไม่ยอมเปลี่ยน ทุกวันนี้คนเราจึงมองไม่เห็นพระอรหันต์กัน”

คิดแบบไส้เดือน

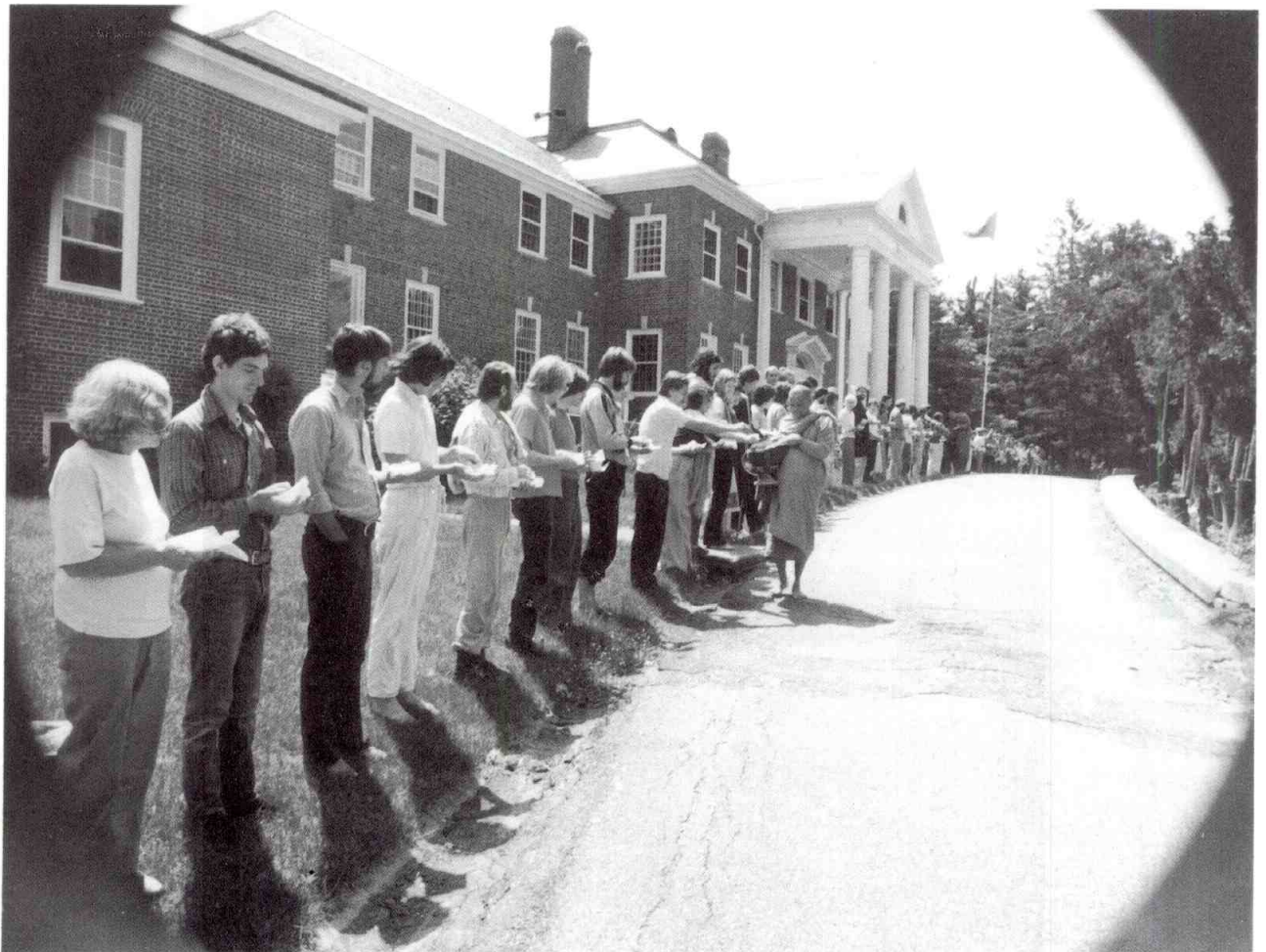
วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ หลวงพ่อได้ไปสนทนารธรรมและแนะนำการนั่งสมาธิแก่ครอบครัวคนไทยในเมืองซีแอตเติล รัฐวอชิงตัน ระหว่างการสนทนารธรรม หลวงพ่อได้ปรารภถึงการอุปสมบทของกุลบุตรลูกหลานไทย ในสมัยปัจจุบันว่า ทำกันเป็นประเพณี มากกว่าที่จะบวชเพื่อให้ได้ประโยชน์จากพุทธศาสนาอย่างจริงจัง ไม่เหมือนสมัยก่อน ซึ่งบวชกันอย่างน้อยสี่ห้าปี โยมเจ้าของบ้านก็ได้แสดงความเห็นคัดค้านขึ้นมาว่า

“สมมุติว่าคนไทยทุกคนจะบวชสี่ห้าพรรษา ตกลงเราไม่ต้องทำอะไรกันเลย ไปเป็นพระกันหมด กลัวจะไม่มีคนทำงานให้ประเทศชาติ ไม่มีคนทำมาหากิน ผมมองในแง่ นั้นครับ”

“อื้อย! อย่าไปกลัวเลย! อย่าไปกลัว ๆ ” หลวงพ่อรับระล่ำระลักปลอบโยนอย่างเป็นห่วง

“ไส้เดือนมันกลั้วดินจะหมด กินแล้วมันจึงชี้ไว้ข้างบน อย่าไปคิดแบบนั้น แบบนกกระสาแบบไส้เดือนนี้ อย่าไปคิดอย่างนั้น มันเป็นไปไม่ได้ จะบวชเจ็ดวันสิบห้าวันทุกคนไม่ได้ บวชจนตายก็มีห้าปีหกปีก็มี หกวันเจ็ดวันก็มี มันเป็นเรื่องของธรรมดาอย่างนั้น ความคิดอย่างนั้น มันเป็นความคิดของไส้เดือน จำไว้”

I.M.S.

วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ หลวงพ่อพร้อมด้วยพระอาจารย์ปภาโรและพอล ได้ออกเดินทางจากเมืองซีแอตเติลไปนิวยอร์ก แวะเยี่ยมโยมพ่อ โยมแม่ของพระอาจารย์สนุดจิตโต และพ่อแม่ของพอล ในขณะเดียวกันมีชาวอุบลฯ ที่ไปตั้งรกรากอยู่ที่นิวยอร์กหลายคนมากราบคารวะ หลวงพ่อด้วย จากนั้นท่านได้เดินทางต่อไปที่ศูนย์วิปัสสนา I.M.S. เมือง Barre, Massachusetts อันมี แจ็ค คอร์นฟิลด์ (Jack Kornfield) อดีตพระสงฆ์ไทย ซึ่งเคยศึกษาธรรมอยู่ที่วัดหนองป่าพง ๒ ปี เป็นผู้หนึ่งในคณะอาจารย์สอนกรรมฐาน

หลวงพ่อก็ใช้เวลาอยู่ที่ศูนย์วิปัสสนา ๘ วัน มีผู้สนใจเข้าร่วมปฏิบัติกรรมฐานกับหลวงพ่อกว่าร้อยคน ท่านใช้เวลาในช่วงเช้าสนทนาธรรมกับบรรดาพนักงาน ซึ่งเป็นนักปฏิบัติรุ่นเก่าของศูนย์ ช่วงบ่ายท่านให้อาสาผู้เข้าอบรมถามไถ่ปัญหาข้อข้องใจ ในตอนเย็นท่านนำนั่งสมาธิและแสดงธรรม การอบรมกรรมฐานที่ศูนย์ ส่วนใหญ่หลวงพ่อแสดงธรรมในหัวข้ออริยสัจสี่ พร้อมกับแนะนำหลักในการปฏิบัติภาวนาแก่ผู้เข้าอบรม

“...ในการปฏิบัติสมณะภาวนา ขึ้นอุปจารสมาธินั้น กายของเราเปรียบได้ดั่งไก่ ที่ถูกขังไว้ในเล้า มันยังเดินวนไปวนมาอยู่ ไม่นิ่ง ไม่หลับ ไม่ตาย แต่มีขอบเขตของการเคลื่อนไหวที่อยู่ในความควบคุม ถ้าจิตสงบแล้วก็ให้พิจารณากาย ดูอาการสามสิบสอง ถ้ามันฟุ้งซ่านก็ให้ตามดูความรู้สึกนึกคิดที่จิตเจ้าของปรุงแต่งขึ้นมา ให้รู้เท่าทันมันว่าเป็นของไม่เที่ยง เป็นอนัตตาหาตัวตนเราเขาไม่ได้ การปฏิบัตินั้น ไม่จำเป็นต้องรู้อะไรมาก เพียงแต่เฝ้าสังเกตดูอยู่ตรงจุดนี้ จนเกิดความเบื่อหน่ายคลายกำหนด แล้วจะได้ปล่อยวางความยึดถือในขั้นนี้ทั้งห้า นี่แหละคือจุดมุ่งหมายของการภาวนา”

โยมคนหนึ่งมีคำถามเกี่ยวกับขั้นห้า ดังนี้

“ขั้นห้า มีผลกระทบต่อความสงบหรือไม่ การปฏิบัติกรรมฐานคือ ภาวนาที่จะให้เกิดความเข้าใจในขั้นห้าใช่หรือไม่”

หลวงพ่อบอกว่า

“ถ้าเรามีปัญญา ขั้นห้าก็ช่วยให้เราพ้นทุกข์ ถ้าเราโง่มันก็ให้โทษเรา จะพูดว่ามันเป็นโจรปล้นเราก็ได้ถ้าเราโง่ แต่ถ้าเรารู้เรื่องของมันตามเป็นจริง มันก็ทำให้เราตรัสรู้ธรรม อย่างเราไม่รู้จักอาจารย์ชา รู้แต่ชื่อได้เห็นรูปก็ยังไม่พอ แต่วันนี้ได้เห็นตัวได้พูดด้วยก็เรียกว่า รู้จักส่วนหนึ่ง ถ้ารู้จักธรรมะที่อาจารย์ชาแสดงให้คุณฟัง คุณจะรู้จักอาจารย์ชาทั้งหมด...”

ปฏิบัติให้ขาด

ในวันที่สองของการอบรม หลวงพ่อปรารภว่า

“ฟังธรรมส่วนรวมกันมาก ๆ มันยาก ทำแกงหม้อใหญ่ ๆ ไม่ค่อยอร่อยหรอก มันคลุกเคล้าไม่ทั่วถึงไม่อร่อย ทำแกงหม้อน้อย ๆ ให้คนส่วนน้อยได้พูดกันโดยเฉพาะดีกว่า”

การอบรมตั้งแต่วันนั้นมา จึงแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๕ - ๖ กลุ่ม กลุ่มละประมาณ ๑๕ คน เพื่อ

ให้แต่ละคน ได้มีโอกาสมาถามปัญหาหลวงพ่อดีสะดวก สำหรับแกงหม้อน้อยที่หลวงพ่อดีปรุงเป็นหม้อแรกมีรสชาติอย่างนี้

“เราปฏิบัตินี้ ปฏิบัติเพื่อจะไม่ได้ปฏิบัติอีกต่อไปนะ เกิดมาแล้วเพื่อจะไม่ได้เกิดอีกต่อไป ทำมาแล้ว เพื่อจะไม่ได้ทำอีกต่อไป พระท่านต้องการอย่างนั้น ไม่ต้องการให้เป็นตัววิญญะ ตัววิญญะนี้ มันไม่มีหรอก แต่เราพูดให้มันเป็นตัววิญญะ เป็นสมมุติเฉย ๆ ความเป็นจริงตัววิญญะก็ไม่มี พระรูปที่จะพูดว่าตัววิญญะนี้ ก็ไม่มีเหมือนกัน แต่ในเวลานี้พูดสมมุติว่าให้มีขึ้น ถึงจะรู้ได้ว่ามันเป็นอย่างไรเท่านั้น เป็นสมมุติ..เราปฏิบัตินี้ เพื่อให้ขาดจากกาม เพื่อให้ขาดจากทุกข์ เพื่อจะไม่มีทุกข์อีกต่อไป”

ปัญญาเทวทัต

วันหนึ่งหลวงพ่อบรมเรื่อง การเจริญมรณสติ ท่านเตือนให้มันระลึกถึงความตายให้ได้ อย่างน้อยวันละสามครั้ง เข้า ปาย ดึก ก็ยังดี พอได้ออกความเห็นแย้งว่า

“เรื่องความตายนี้เหมือนของที่อยู่ไกลจากตัวเรามาก ผมจึงกำหนดไม่ค่อยเป็น ถ้ามีภัยอันตรายมาคุกคามคงจะทำได้ง่ายขึ้น”

หลวงพ่อดีจึงย้อนว่า “ภัยมันมีอยู่ทุกลมหายใจเข้าออกแล้วมิใช่หรือ”

“แต่ความตายมันเป็นเรื่องของอนาคต” พอแย้งอีก “บางครั้งรู้สึกว่ เราจะอยู่ในโลกนี้ จนถึงอายุร้อยปี”

“นั่นเป็นปัญญาของเทวทัต” หลวงพ่อดีให้คะแนนลูกศิษย์เก๋ตลกขบเลย

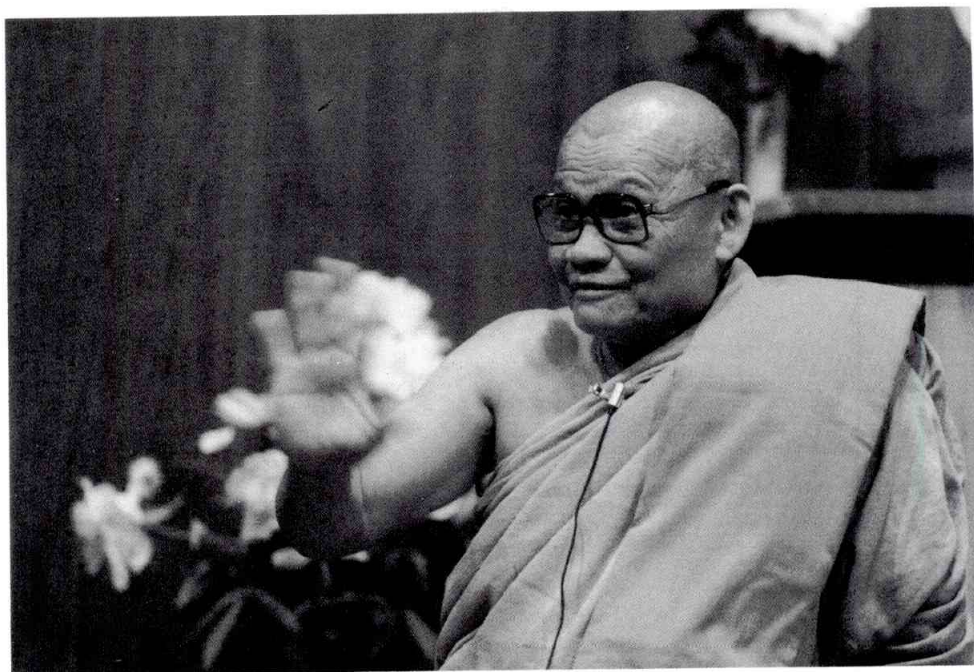
เหนือโลก

ผู้เข้าร่วมการอบรมมักบ่นถึงความยากลำบากในการปฏิบัติธรรมอยู่ในโลก หลวงพ่อดีเตือนสติว่า

“...เหมือนคนนั่งสมาธิบนรังมดแดง พอถูกมดกัดก็กระวนกระวาย แต่ไม่ยอมลุกไปนั่งที่อื่น หรือเหมือนกับว่า โยมถือของร้อนเข้าไปหาอาจารย์ แล้วร้องว่า ท่านอาจารย์ฯ มันร้อนเหลือเกิน อาจารย์ก็ให้วางลง แต่โยมกลับดื้อรั้นบอกว่า วางไม่ได้ ๆ คือไม่ยอมให้มันร้อน แต่ไม่ยอมปล่อยให้ของร้อน แล้วจะให้อาจารย์แก้อย่างไร นี่แหละคือเหตุให้เกิดทุกข์”

การตั้งคำถามของผู้เข้าร่วมการอบรมกรรมฐาน ส่วนมากมักสับสน เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติใหม่ หลวงพ่อดีเมตตาให้กำลังใจด้วยคำตอบง่าย ๆ ตรงไปตรงมา บ่อยครั้งที่ท่านต้องให้ผู้ถามรู้จักคำถามของตัวเอง แนะนำให้ผู้ปฏิบัติทั้งตำรา และฟังตัวเองให้มาก ให้มีความตั้งใจจริงและอดทน ต่อไปนี้เป็นคำถาม และความเห็นบางประการที่รวบรวมจากการสนทนาธรรมของพอล และสมาชิกบางคนกับหลวงพ่อดี

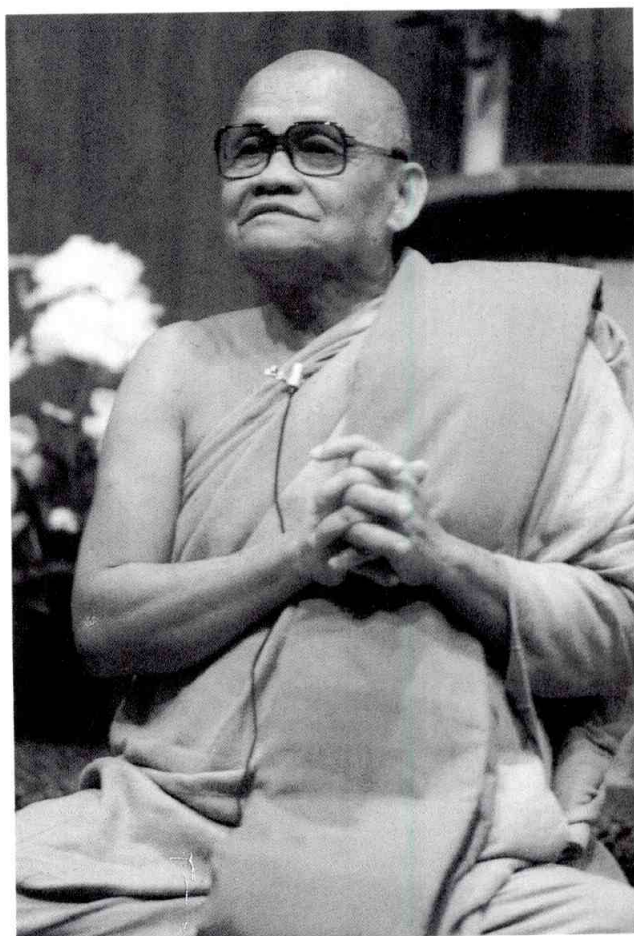
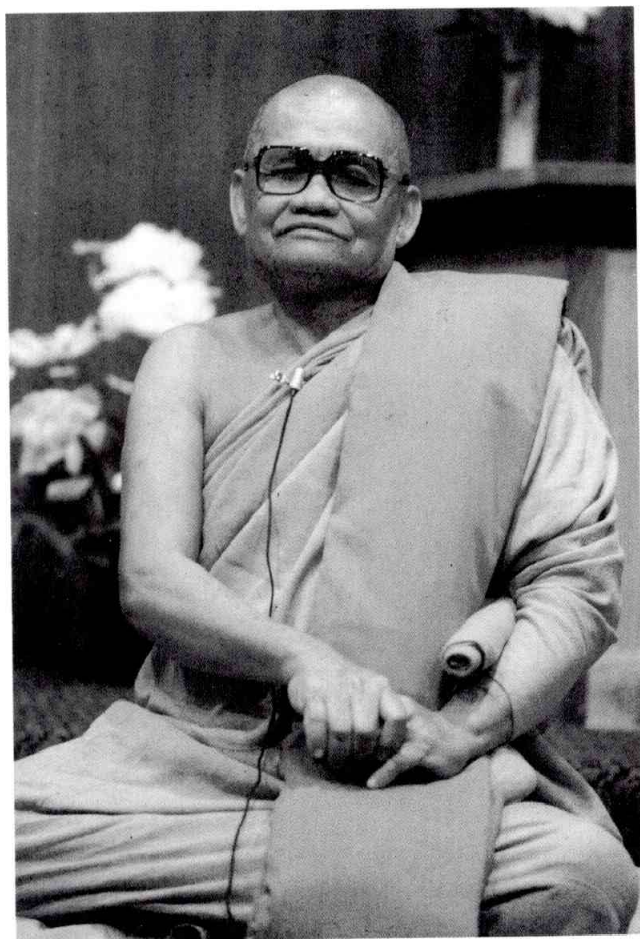
พอล : ผมว่าถ้าเรายังข้องแวะอยู่กับเรื่องทางโลก แต่ทำด้วยความตั้งใจจริงเอา

“ไม่ใช่ ไม่ใช่”

“ต้องวางมัน”

“เข้าใจไหม?”

ใจใสอย่างเต็มที่ จิตอาจเกิดสมาธิขึ้นลึกๆ ได้ เช่น นักดนตรีเวลาเขาเล่นอย่างถึงอารมณ์จริงๆ อาจจะมีองค์ฌาณเกิดขึ้นเป็นปิติสุข เอกัคคตา ก็ได้ ต่างกันแต่ว่า สิ่งที่เขากำหนดไม่ใช่เป็นไปในอารมณ์กรรมฐานเท่านั้นเอง

หลวงพ่ (หัวเราะ): ไม่ใช่ๆ ไม่มีใครเข้าฌาณได้ด้วยการเล่นดนตรีหรอก คงจะมีแต่ฝรั่งเท่านั้นกระมัง ฌาณอะไร ไม่รู้เรื่อง

โยม : โลกนี้วุ่นวายสับสน เราจะช่วยโลกได้อย่างไร อนาคตของโลกยังมีความหวังไหมครับ

หลวงพ่ : ..โยมถามเรื่องโลก โยมรู้จักโลกไหม โลกเราคืออายตนะ อายตนะภายใน ได้แก่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อายตนะภายนอก ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ ในภาษาบาลีคำว่าโลก หรือโลโก หมายถึงความมืด สิ่งตรงข้ามคือ อโลโก คือแสงสว่าง การปฏิบัติธรรม ทำให้เราบรรลุถึงแสงสว่างที่อยู่เหนือความมืดของโลก เข้าใจไหม

โยม : เวลานั่งสมาธิท่านเตรียมจิตใจอย่างไรคะ

หลวงพ่ : อาตมารักษามันไว้ในที่อยู่ของมัน

โยม : ผมยอมรับว่าคำสอนของหลวงพ่เป็นสัจธรรมความจริง แต่ยากที่ฆราวาสญาติโยมผู้พัวพันอยู่กับโลกๆ จะปฏิบัติตามได้

หลวงพ่ (เอาไม้เท้าชี้ที่อกของพอล) : ถ้าปลายไม้นี้มีเปลวไฟลุกโพล่ง คิดดูซิว่า พอลจะว่าย่างไร เขาจะพูดว่า ผมทุกข์จริง ร้อนจริง แต่นั่งอยู่ที่นี้ไม่รู้ว่าจะหนีไปไหน เขาจะไอ้ไอ้พูดอยู่อย่างนั้นหรือ มีแต่จะลุกหนีเท่านั้นแหละ ถ้าเราเห็นตัวทุกข์เกิดขึ้นมาจริงๆ แล้ว มีแต่จะภาวนาหาทางออกให้ได้เท่านั้น

พอล : ทำอย่างไรจึงจะละกิเลสได้ครับ

หลวงพ่ : อย่าเพิ่งใจร้อนรีบละกิเลส ใจเย็นๆ คอยดูความทุกข์ ดูเหตุของมัน ดูให้ดีๆ แล้วจะได้ละมันออกอย่างเต็มที่ เหมือนกับว่าเวลาเรากินอาหาร เราเคี้ยวช้าๆ เคี้ยวให้ละเอียด มันจึงย่อยง่าย ย่อยได้ดี

โยมผู้ปฏิบัติใหม่ : ทำอย่างไรจะได้บรรลุเป็นพระโสดาบันเร็วที่สุดครับ

หลวงพ่ : การบรรลุเป็นพระโสดาบัน ก็เป็นเป้าหมายอันหนึ่งของการปฏิบัติ แต่ว่าต้องมีความอดทน มันไม่ใช่ของง่าย อย่าใจร้อนหลาย ไม่ใช่ภาวนาคืนเดียวสองคืนแล้วไปพระนิพพานเลย ใครจะมาเป่าหัวให้ตรัสรู้ธรรมได้เร็วปานนั้น ต้องใช้เวลาสักหน่อย ต้องเพียรพยายามปฏิบัติด้วยความอดทน และสม่ำเสมอจึงจะเห็นผล

โยม : ท่านเป็นพระอรหันต์หรือเปล่าคะ

หลวงพ่ : ต้นไม้ผลิดอกออกผล มีนกมาเกาะกิ่งไม้แล้วจิกกินผลไม้ นั้น จะหวานหรือเปรี้ยว เป็นเรื่องของคนที่จะรู้ได้ แต่ต้นไม้ไม่รู้อะไรเลย อย่าเป็นพระพุทเจ้า อย่าเป็นพระอรหันต์ อย่าเป็นพระโพธิสัตว์ อย่าเป็นอะไรเลย การเป็นอะไรก็มีแต่ความทุกข์เท่านั้นแหละ เราไม่มีความจำเป็นต้องเป็นอะไรสักอย่าง

วันหนึ่งหลังจากเสร็จการอบรมธรรมและตอบปัญหา พอลได้เตรียมเก็บเครื่องเทพบันทึกลงเสียง บังเอิญเกิดไฟฟ้ารั่ว เมื่อถูกไฟดูดพอลก็ปล่อยมือทันที หลวงพ่ได้สังเกตเห็นจึงพูดขึ้นว่า

“ทำไมรีบปล่อยเร็วนักล่ะ ? ใครบอกให้ปล่อย ? เมื่อเห็นอันตราย เห็นโทษ เห็นตัวความทุกข์ จริง ๆ ของมันก็จะรู้จักปล่อยรู้จักวางเอง ไม่ต้องมีใครที่ไหนมาบอกหรอก”

มีหลายคนที่มาช่วยอบรมกรรมฐาน ได้ตั้งข้อสังเกตว่า หลวงพ่มีลีลาการถ่ายทอดธรรม คล้าย ๆ กับอาจารย์เซนบางท่านที่เขารู้จัก

ในวันสุดท้าย ผู้เข้าร่วมการอบรมกรรมฐานทุกคน ได้ทำวัตรขอขมาหลวงพ่ ท่านได้แสดงความเห็นใจสังคมของชาวตะวันตกว่า วุ่นวาย เป็นทุกข์ มีความวิปริตแปรปรวนมาก ท่านชื่นชมที่ได้เห็นความจริงใจของผู้ที่กำลังหาทางออก และบอกเสียตายที่ไม่ได้มาเมื่อครั้งที่ร่างกายสังขารยังแข็งแรง มิฉะนั้นแล้วท่านคงช่วยเหลือได้มากกว่านี้

ในช่วงที่พำนักอยู่ที่ศูนย์ I.M.S. นั้น หลวงพ่มีโอกาสดำเนินและสนทนาธรรมกับอาจารย์เซนชาวเกาหลีชื่อ Seung Sahn Soen Sanim ก่อนจากกันหลวงพ่ได้อวยพรให้อาจารย์เซนท่านนั้น เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกศิษย์ลูกหาได้พึงพิง ท่านอาจารย์ Seung Sahn มีความประทับใจในตัวหลวงพ่มาก ต่อมาเมื่อพอลและแจ๊ค ได้เรียบเรียงคำสอนของหลวงพ่พิมพ์เป็นหนังสือชื่อ A Still Forest Pool ท่านก็ได้เมตตาช่วยเขียนคำแนะนำหลวงพ่ในหนังสือนี้ด้วย

ก่อนอำลาสำนักรรณฐานของแจ๊ค คอร์นฟีลด์ หลวงพ่ได้ให้พอลแปลตารางเวลาปฏิบัติกรรมฐานเป็นภาษาไทย ท่านบอกว่า เมื่อกลับเมืองไทยแล้วจะลองทำอย่างนี้บ้างที่วัดหนองป่าพง แต่จะต้องเปลี่ยนช่วงหกโมงเย็น “น้ำชา” เป็นหกโมงเย็น “น้ำบอระเพ็ด”

หลังจากนั้นหลวงพ่ได้ไปแวะเยี่ยม “อนิจจาฟาร์ม” ซึ่งเป็นที่อยู่ของคณะนักปฏิบัติธรรม และได้ค้างอยู่ที่นั่นสองคืน จึงเดินทางกลับประเทศอังกฤษอีกครั้ง ซึ่งเป็นเวลาเดียวกันกับที่พระอาจารย์สุเมโธกำลังนำคณะสงฆ์ย้ายออกจากธรรมประทีปวิหาร กรุงลอนดอน เข้าสู่สถานที่แห่งใหม่ หลวงพ่พักที่ธรรมประทีปวิหาร คอยอยู่ดูแลการเคลื่อนย้ายบริวาร ต่อจากนั้นท่านก็ได้เดินทางไปเยี่ยมบ้านของมิสเตอร์ชอร์ว ศรีสฐิชาวพม่าที่ไค้คเกินโฮลท์ รัฐอ็อกซฟอร์ด ได้ร่วมสังฆกรรมบวชนาคกับท่านมหาสี สยาตอร์ พระมหาเถระชาวพม่า เป็นอุปัชฌาย์ให้การอุปสมบทกุลบุตร ต่อมาหลวงพ่ได้รับนิมนต์ให้เดินทางไปสก็อตแลนด์ พักอยู่ที่นั่นสองคืน ได้พบผู้สนใจปฏิบัติธรรมศิษย์ของพระอาจารย์สุเมโธหลายคน หลังจากนั้นหลวงพ่ได้เดินทางไปวัดป่าจิตตวิเวก เพื่อเยี่ยมลูกศิษย์ในที่ใหม่ ก่อนกลับเมืองไทย

ม่วนขึ้น

คืนวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นวันสุดท้ายที่หลวงพ่อฟำนักอยู่ที่ Chithurst ท่านได้ให้อิโรวาทและสนทนารวมกับลูกศิษย์ บรรยายภาคเป็นไปอย่างอบอุ่นเป็นกันเอง และเบิกบาน ยิ่งนัก หลวงพ่อเองก็ปรารภว่า

“มาคราวนี้รู้สึกว่าร่าเริงนะ”

“ร่าเริง คือยังครับ” ลูกศิษย์รูปหนึ่งกราบเรียนถามความหมาย คำภาษากลางด้วยคำ และสำเนียงอีสาน

“ม่วน สนุก เบิกบาน” หลวงพ่อตอบด้วยน้ำเสียงแข็งขัน คึกคัก “ภาษาไทยนี้มันมากเกินไปเนาะ ร่าเริง สนุก ชื่นใจ อะไรก็ได้ ร่าเริง ไม่ทุกข์ ภาษาลาวบอกม่วน ม่วน”

และเมื่อหลวงพ่ให้อิโรวาทไปได้เพียงสี่ห้าประโยค โยมก็เอาเครื่องดื่มเข้ามาถวาย ท่านจึงอุทานขึ้นว่า

“เอาอีกแล้ว คัพ ออฟ ที (cup of tea) อีกแล้ว” ทำให้ลูกศิษย์หัวเราะกันครืน มีรูปหนึ่งรีบกราบเรียนว่า

“โกโก้ครับ หลวงพ่อ”

“อ้อ อ้อ คัพ ออฟ โกโก้” ท่านพยักพเยตรับทราบ ก่อนที่จะกล่าวต่อว่า

“มันแยกออกไปหลายอย่างเนาะ น้ำร้อนนี่” แล้วท่านก็สัพยอกโยมที่นำเครื่องดื่มเข้ามาถวายว่า

“เป็นโยมเมืองไทยแล้วนะนี้ ใส่ผ้าถุงแล้ว เป็นโยมเมืองไทยแล้ว”

พบกันที่ปรมัตถธรรม

การให้อิโรวาทในคืนนั้น หลวงพ่อให้กำลังใจและสนับสนุนให้ลูกศิษย์ทุกรูปหัดการแสดงธรรม ท่านกล่าวว่า

“ถ้าเราตั้งใจสอนคน มันก็สอนเราไปในตัวนะ ความฉลาดมีขึ้น ความพิจารณามีขึ้น เราสอนคนวันนี้ ใหม่ ๆ มันก็สงสัย กลัว ทำไมมันเป็นยังงั้น เราก็เกิดความคิด..นั่น เกิดความคิดขึ้นมา มันก็เป็นเหตุให้เราพิจารณาหาเหตุผล สอนเขา สอนเราไปในตัว ถ้าเรามีกรรมฐาน มีสติอยู่ อย่าไปเข้าใจว่า สอนเขาอย่างเดียว ให้เข้าใจว่า สอนเราด้วย อย่างนั้นไม่เสีย”

สำหรับเนื้อหาในการเทศน์ หลวงพ่อแนะนำว่า

“ทานกถา สิลกถา ศักกกถา กามาทินวกถา เนกขัมมานิสังสกถา เทศน์ทั้งปี่ทั้งชาติก็ให้อยู่ในกลุ่มนี้ ที่นี้ศีล สมาธิ ปัญญาเป็นต้นตอมัน เทศน์ตลอดชีวิตก็อย่าให้หนีจากนี้ พุทมากก็ให้รู้จักอันนี้”

ท่านแนะนำว่า ควรมีการอบรมการเทศน์เพื่อที่ทุกรูปจะได้เทศน์ไปในทางเดียวกัน

“อย่างสอนอานาปานสติ ก็อานาปานสติอย่างเดียวกัน พิจารณาร่างกาย กำหนดลมหายใจ

ทำจิตให้สงบอย่างเดียวกัน อย่าเอาลัทธินั้น ลัทธินี้มา มันสับสน คนหนึ่งไปสอนเซน คนหนึ่งไปสอนทิเบต ไม่รู้เรื่องกัน เลยวุ่นวาย คนที่นี้มันสับสนมากอยู่แล้ว เดียวเอาอันนั้นมั่ง อันนี้มั่ง มันยุ่งวุ่นวาย เดียวเลยไม่เอาสักอย่าง เราทุกคนต้องสอนไปทางเดียวกัน มันจะได้มาลงในที่อันเดียวกัน เมื่อรู้จักที่เดียวแล้ว หลายๆ ที่มันจะรู้จักเองหรอก ไปบอกหลายๆ อย่างมันไม่รู้จัก ที่เดียว บอกที่เดียวให้ชัดเจน หลายๆ ที่มันรู้จักเอง” สำหรับในการเทศน์นั้นหลวงพ่อย้ำที่ เทคนิคของการพูด ท่านยกตัวอย่างให้ฟังว่า

“บางคนพูดเกิดประโยชน์ บางคนพูดเกิดโทษก็ได้ อย่างเขาเคยฝึกมาหลายๆ อย่าง ของฉันดี ของฉันไม่ดี อย่าไปพูดอย่างนั้น เราต้องบอกว่า ของคุณอย่าเพิ่งทิ้ง เอาไว้ก่อน บัดนี้ลองทำอันนี้ดู ทำอันเดียวก่อน อย่างชาวคริสต์เขาพูดวันนี้นะ คำเดียวเท่านั้นละ น่าฟัง วันหลังจะไปพบกันที่ปรมาตธรรม นั้นเห็นไหม พูดคำเดียวเท่านั้นพอแล้ว เขาฉลาดพูด เราจะไปเรียนรู้อะไรต่างๆ ก็ตามเถอะ ถ้าไม่มีปรมาตธรรม ไม่มีธรรมอยู่ในใจ ไม่ได้พบกันหรอก”

อย่ารับโทรศัพท์

อย่างไรก็ตาม ในตอนหนึ่งหลวงพ่อบรรยายว่า การสอนธรรมะ แม้กระทั่งพระพุทธเจ้าท่านก็ถือว่าเป็นเรื่องยาก เพราะคนหลง ฉะนั้นท่านจึงให้กำลังใจลูกศิษย์ลูกหาว่าอย่าเพิ่งเบื่อการสอน โดยยกตัวอย่างตัวท่านเองให้ฟังว่า

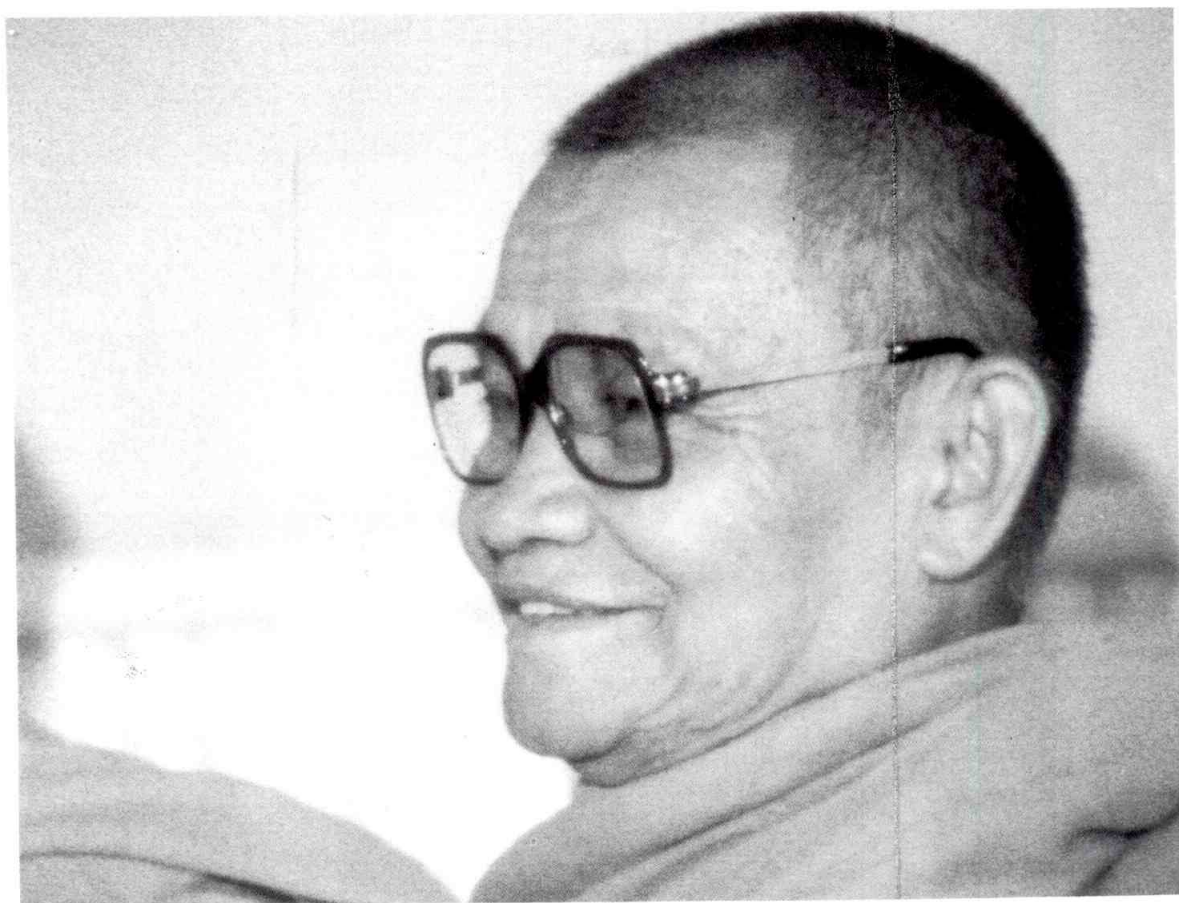
“บางที่มันเบื่อนะ ผมครั้งแรกนะ โอ้ย! บางทีนอนกลางคืน นึกอยากสะพายบาตรหนีลูกศิษย์ลูกหา วุ่นนี้ แต่พอนึกถึงธรรมะ ไม่ได้! ถ้าเราไม่สอนคนอย่างนี้ เราจะไปสอนใคร ฮี! ถ้าเป็นใจผมอย่างนั้น ผมว่ามันอยากจะหนี เบื่อ! แล้วจะไปสอนใครถ้าไม่สอนคนหลง ไม่มีทางไปเหมือนกัน ตัวเราคิดอยากหนีลูกศิษย์ไปคนเดียว อ้าว! นี่มันก็หลงแล้วนี่ นึกว่าเราดี

ถึงตอนนี้ พระอาจารย์ปากโรก็กราบเรียนถามเป็นเชิงออกความเห็นว่

“เป็นพระปัจเจกพุทธไม่ดีหรือครับ?”

“ดี” หลวงพ่อตอบ “พระปัจเจกพุทธท่านไม่ทุกข์นะ เรามันทุกข์อยู่ที่นี่จนจะหนีไปนี่พูดง่าย ๆ บางทีก็เป็น สัพพัญญูพุทธะ แล้วแต่อาการ บางทีก็เป็นพระปัจเจกพุทธะ พูดถึงเรื่องพระ มันถึงจิตนะ ไม่ใช่เกิดมาเป็นพระปัจเจกนะ มันเป็นคนกลางฐานต่างหาก คือเป็นพระปัจเจกเราไม่สอน เจย! อยู่อย่างนั้น มันไม่เกิดประโยชน์ เราก็ไม่สอนนี่ ไม่มีอะไร..อย่างนี้ แต่ว่ากับคนที่ จะสอนได้ เราก็เกิดเป็น สัพพัญญูพุทธะขึ้นมาอีก สอนอีกก็ได้ อย่างนั้นเทียบเคียงอย่างนั้น

อย่าไปเป็นอะไรเลย เป็นพระพุทธเจ้าก็ลำบาก เป็นพระปัจเจกก็อย่าเป็น ขึ้นชื่อว่า เป็นแล้วมันลำบากทั้งนั้นละ อย่าไปเป็นเลย ถ้าฉันเป็นพระสุเมธ ฉันเป็นพระอานันโทก็ทุกข์ เดียวนี้ละ..อานันโทก็ไม่มี สุเมธก็ไม่มี อ้าว! ไม่มียังงี้ สมมุติเจยๆ ไซ้ไหม? ถ้าเป็นแล้วเป็นทุกข์เลย ถ้ามีสุเมธ สุเมธก็โกรธ อานันโทก็โกรธ ถ้ามี ถ้าเอา ถ้าอานันโทไม่มี สุเมธไม่มีละก็ไม่มีใคร ไม่มีใครรับโทรศัพท์ไซ้ไหม? กร๊ิงๆๆๆ เจย! นี่ไม่เป็นอะไร ก็ไม่ทุกข์ นี่มันเป็นยังงี้

ถ้าเราเป็นอยู่ โทศัพท์มากก็...กริ่ง...ไป! กริ่ง...ไป เป็นทุกข์ เราจะต้องทำปัญญาให้เกิด ทำอย่าให้มีสุขเมโธ อย่าให้มีอนันโทเลย ไปรบโทศัพท์ ถ้าเราเป็นสุขเมโธ เป็นอนันโท ไปรบโทศัพท์ ทุกข์! อย่าเป็น! สุขเมโธก็อย่าเป็น อนันโทก็อย่าเป็นเลย เป็นแต่สมมุติกันเฉยๆ เท่านั้นละ อย่าไปรบ เขาว่าดีก็อย่าเป็น เขาว่าชั่วก็อย่าเป็น แต่เรารู้นะ รู้แล้วเอาไหม รู้แล้วก็ไม่เอาอีก หมดนะ อย่างนั้น”

แผ่นดินจะไหว คอมมิวนิสต์จะมา

ระหว่างการสนทนา พระอาจารย์สุขเมโธได้ปรารภว่า ต่อไปอีกสองสามปีธรรมชาติจะเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง เช่นมีคำทำนายว่า จะเกิดแผ่นดินไหว มนุษย์จะได้รับทุกข์มาก ถ้าไม่มีสติปัญญาเป็นที่พึ่ง คนที่อาศัยความสุขสบาย ความสะดวกทางกาย อย่างคนในประเทศตะวันตก อาศัยเครื่องจักรมาก อาศัยความสะดวกสบายทางกายมาก คงจะเป็นทุกข์มาก เมื่อธรรมชาติเปลี่ยนแปลง หลวงพ่อตอบว่า

“พระพุทธเจ้าท่านสอนให้ดูปัจจุบันนี้ ไม่ต้องอีกสองสามปีหรอก ในเมืองไทยเขามาถามผม หลวงพ่อคอมมิวนิสต์จะเข้ามาแล้ว เมืองไทยจะเป็นคอมมิวนิสต์ไหม ผมบอก เป็นทุกเมืองแหละ คอมมิวนิสต์มันมีมาแต่เมื่อเราเกิดแล้ว อาตมาไม่ได้คิดมากอย่างนั้น คิดว่าเกิดมาวันไหน คอมมิวนิสต์ตามมาวันนั้นเลย ยังงั้นจึงไม่ประมาท พวกเรานี้มันอีกสี่ห้าปีจะเกิดอันนั้น อันนี้ มันไกลไปนี่

โหราศาสตร์ต้องอีกสองปี สองปียังงั้นมันเอาอยู่เดี๋ยวนี๊ ยังไม่รู้เรื่องอีกเหรอก จะรออีกสามปีแผ่นดิน
จะไหว นี่มันไหวเดี๋ยวนี๊ เห็นไหม อเมริกายิ่งไหวหลาย คิดอย่างนี้อย่างโน้น แผ่นดินนี้มันไหวนี้
(หลวงพ่อดีที่หน้าอก) ไม่รู้เรื่องนี้ แผ่นดินโน้น นาน ๆ มันจะไหวเสียที เราเกิดมายุ่งไม่รู้สักที
ก็มีแผ่นดินนี้ มันไหวอยู่ทุกวัน ทุกนาที่ เราเกิดมาก็ร้องแง ๆ มันไหวแล้วนั่นแผ่นดิน ยังไม่รู้เรื่อง
จิตใจประชาชนมันเคลื่อนไหวทุกวันนี้ เห็นไหม แผ่นดินละนี่นะ ดิน น้ำ ลม ไฟ แผ่นดินแผ่นดินนี้มัน
เคลื่อนไหว แต่เราไม่รู้จักว่าแผ่นดินเคลื่อนไหว ไปมองดูแต่แผ่นดินข้างนอก ความเคลื่อนไหวมัน
มีมาเรื่อย ๆ แต่มันมีทีละน้อย ๆ มันไม่ปรากฏตัว อย่างสุขเมโธเกิดมาครั้งแรก โตเท่านี้ไหม นี่มัน
เป็นยังงี้ เพราะความเคลื่อนไหว ความเคลื่อนไหวนี้ดีไหม ดี ถ้าไม่ดี สุขเมโธไม่โตขนาดนี้เหรอก
ความเคลื่อนไหวของธรรมชาติ โตมา ๆ เราจะไปกลัวความเคลื่อนไหวทำไม ถ้าเรากลัวความ
เคลื่อนไหว คนเกิดมาไม่โตเหรอก เพราะฉะนั้นเรื่องแผ่นดินจะไหวอะไรนั่น ถ้าเราไม่รู้อย่าพูดไป
ฟังไว้เท่านั้นละ เราพูดตรงที่เรารู้นี้ บอกว่า โยม ไม่ถึงนั่นเหรอก มันเคลื่อนไหวได้ อาตมา
เกิดมามันเคลื่อนไหวมาเรื่อย ถ้าไม่ไหวอาตมาไม่โตขนาดนี้เหรอก คนเกิดมานะ ความคิดของ
คนคือ เกิดแล้วไม่อยากตาย ถูกไหม แก้วน้ำขนาดนี้นะ เราเอาน้ำเข้าใส่เรื่อย และไม่อยากจะ
เต็มจะได้ไหม คนเกิดมาก็เหมือนกัน เกิดมาแล้วไม่อยากตาย คิดอย่างนั้นถูกไหม อ้าว! ถ้ามัน
เป็นอย่างนั้น เกิดมาทุกคนไม่ต้องตายกัน ยิ่งทุกข์หนักกว่านี้ โอโย! ผมว่ากินช็อกโกแลต เหมือนน้ำ
แก้วนี๊แหละ เอาน้ำเทใส่ไม่อยากให้เต็ม จะได้ไหม โลกก็เป็นอย่างนี้ เราคิดให้ดี ถูกส่วนมันแล้ว

ไม่มีอะไร ไม่อยากให้ตายนี้ ไม่ได้ แต่งั้นไม่ได้ มันต้องเป็นอย่างนั้น ถ้าเป็นอมตธรรมสิ ถูกตาม คำพระพุทธเจ้าได้ รู้จักอมตธรรมใหม่ อยู่ตรงนั้น เห็นด้วยปัญญา ไม่ตาย ไม่ตายไม่เกิด อมตธรรม มันไปหยุดอยู่ตรงนั้น คนเราก็มีแต่อยากเกิดมาสนุก แต่ไม่อยากตาย มันไม่ถูกเลย แต่คนเราก็ต้อง เป็นอย่างนั้น มันจึงทุกข์ พระไม่ทุกข์ แต่พระที่ยังไม่ถึงที่สุดของพระ ยังไม่เป็นอมตะ ยังตายก็ยัง ทุกข์อยู่ อมตธรรม คือไม่ตาย เกิดมาจากท้องแม่ไม่ตาย ไม่มีหอรอก ตายทั้งนั้น นอกจากมารู้ธรรมะ ว่า อันนี้ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา เป็นอมตะพ้นจากความตาย เราไม่ตาย สังขารมันเปลี่ยนแปลงไปเอง ตามธรรมชาติ มันคิดได้ยากเหมือนกันนะ คนคิดไม่ได้เนาะ ต้องเลิกจากภรรยาเหมือนสุเมโธ..”

เอาพุทธศาสตร์ใส่เข้าไป

“เราไม่ต้องตามโหราศาสตร์ โหราเล็ดรอก โหราศาสตร์มันก็ยังเข้าไป เอาพุทธศาสตร์ นี้ใส่เข้าไปเลย จะรู้เรื่อง ดูพุทธศาสตร์นี่ก็พบแล้ว พระพุทธเจ้าให้เห็นเข้ามาเดี๋ยวนี้ อย่างนั้น ไม่ถูกหรอก เรื่องโลกก็ช่างมันสิ มันเกิดเพราะเหตุ มันก็ดับเพราะเหตุมันนี่ ใครจะบอกว่าคอมมิวนิสต์ จะเกิดอีกสี่ห้าปี พระพุทธเจ้าบอกว่า ให้เตรียมตัวเสียเดี๋ยวนี้ เกิดมาแล้ว พิจารณาตั้งแต่ความเกิด มาแล้ว เรื่อยๆ อย่าประมาท เรายังไปดูโหราศาสตร์ อีกสามปี สี่ปี โอ้ย! ไม่รู้เรื่อง มันไกลไป กว่านั้น เอาพุทธศาสตร์นี้..เดี๋ยวนี้ เดี่ยวนี้อึดมันเป็นมายังไง อนาคตจะเป็นยังไงทั้งมันไว้ ดู ปัจจุบันนี้ เหตุมันเกิดในปัจจุบันนี้ ดูเหตุมันเท่านั้นละ ถ้ามันเป็นตามโหราศาสตร์จะไปอยู่ไหนละ จะให้คนทำอย่างไร ที่รู้ตามโหราศาสตร์แล้วจะทำอย่างไร ไม่มีทาง ผมว่าพระพุทธเจ้าท่านสอนดี ดีจนคนไม่รู้ ดีหลาย ท่านพิจารณาแต่ความเกิดมานั้น โหราศาสตร์บอกอีกห้าปีหกปี พระพุทธเจ้า บอกมาตั้งแต่วันเกิด ความเป็นจริงมันเป็นมานานแล้ว เราเกิดมาเมื่อไร มันก็เป็นมาแล้วเมื่อนั้น พุดอย่างนี้ก็ไม่มีใครเชื่อเนาะ”

หลังการเผยแพร่ธรรมะในต่างประเทศเป็นเวลา ๒ เดือน

วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ หลวงพ่อได้เดินทางกลับคืนสู่ประเทศไทย

บัวต่างสี

นับตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่หลวงพ่อดีจาร์ิกไปเผยแพร่พุทธธรรม ณ ประเทศ อังกฤษ พร้อมทั้งได้เปิดสำนักปฏิบัติธรรมสาขาของวัดหนองป่าพงขึ้นที่นั่น โดยมอบหมายให้พระ อาจารย์สุเมโธรับหน้าที่เป็นประธานสงฆ์ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ พุทธศมาคม แห่งออสเตรเลีย ตะวันตก ได้มากราบเรียนขอพระสงฆ์ เพื่อไปเป็นผู้นำการเผยแผ่พระศาสนาจากหลวงพ่อดี ท่าน พิจารณาเห็นสมควรแล้วจึงอนุญาตให้พระอาจารย์ชาโคร ซึ่งเป็นชาวออสเตรเลีย และเป็น เจ้าอาวาสวัดปานานาชาติในขณะนั้นไปรับหน้าที่นี้ ซึ่งต่อมาพระอาจารย์ชาโครได้จัดสร้างสำนัก ปฏิบัติธรรมขึ้นที่เมืองเพิร์ธ (Perth) ชื่อ “วัดป่าโพธิญาณ” อันเป็นมงคลนามที่ตรงกับสมณศักดิ์ ของหลวงพ่อนั่นเอง

แม้ในกาลต่อมาหลวงพ่อดี้อาพาธ เกิดโรคพยาธิเบียดเบียนธาตุชั้นธอย่างหนัก แต่งานเผยแผ่พระศาสนาในต่างประเทศ กลับเจริญขึ้นอย่างไม่ลดละ เพราะพื้นฐานที่หลวงพ่อดีเริ่มไว้อย่างดีแล้วนั่นเอง ลูกศิษย์ลูกหาเพียงแต่มีความเพียรเข้ามาสานต่อเท่านั้น ความสำเร็จก็แสดงตัวออกมาให้เห็นเป็นรูป เป็นร่างขึ้น

ต่อมาพระอาจารย์สุเมโธ ได้จัดตั้งสำนักปฏิบัติธรรมที่ประเทศอังกฤษ เพิ่มขึ้นอีกสามแห่ง โดยที่ท่านได้รับหนังสือรับรองจาก สมเด็จพระพุฒาจารย์วัดสระเกศ เจ้าคณะหนตะวันออกอนุญาตให้ท่านเป็นพระอุปัชฌาย์ มีอำนาจให้การอุปสมบทกุลบุตรในต่างประเทศได้ จึงทำให้คณะสงฆ์ขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ พุทธสมาคมแห่งเมืองเวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์ ได้มากราบนิมนต์ให้พระอาจารย์สุเมโธ ไปเปิดสำนักปฏิบัติธรรมสาขาขึ้นที่เมืองเวลลิงตัน(Wellington) ซึ่งเป็นที่ที่ท่านเคยไปสอนกรรมฐานทุกปี และท่านพอใจในศรัทธาและความตั้งใจของกลุ่มนี้ จึงได้ส่งพระอาจารย์ธีรธมฺโมไปเป็นประธานสงฆ์ และในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ท่านได้จัดตั้งสาขาขึ้นที่สวิตเซอร์แลนด์ โดยมีพระอาจารย์ธีรธมฺโมเป็นประธานสงฆ์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ท่านอนุญาตให้ลูกศิษย์ชาวอิตาลีเรียน คือพระอาจารย์ฐานวโร รับนิมนต์จากชาวพุทธเมืองโรม ให้ไปตั้งสาขาที่ประเทศอิตาลี และในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ นี้กำลังอยู่ในระหว่างการก่อตั้งสาขา ที่ซานฟรานซิสโก สหรัฐอเมริกา โดยมีพระอาจารย์อมโร เป็นผู้บุกเบิก

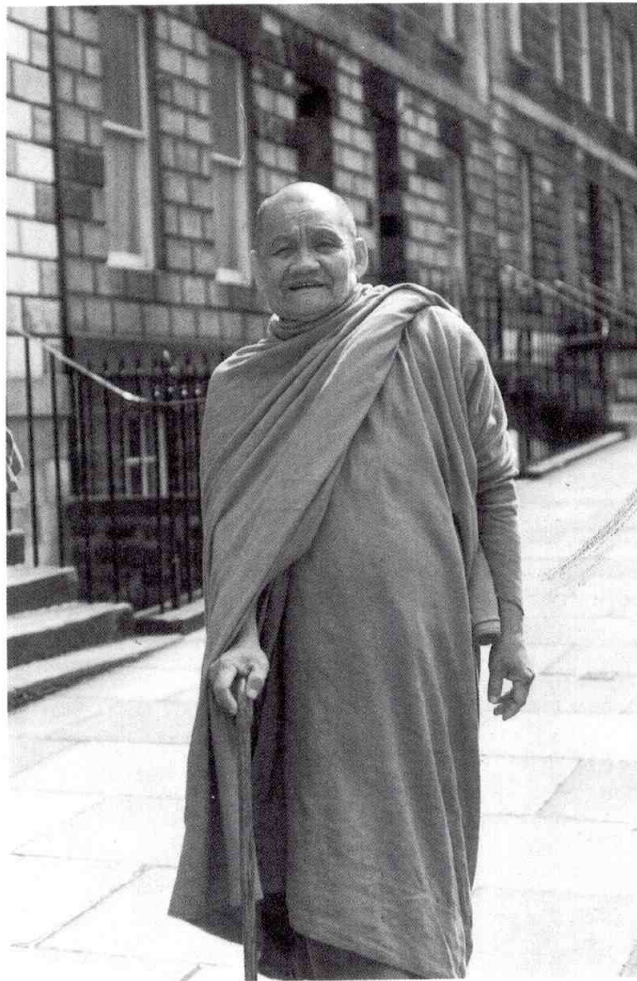
ปัจจัยที่สำคัญต่อการขยายสาขาในต่างประเทศ ประเด็นแรกคือตัวบุคคล ดังนั้นหลวงพ่อดีจึงไม่ได้สอนแต่เรื่องการนั่งสมาธิ เดินจงกรมอย่างเดียว หากฝึกลูกศิษย์ให้ชำนาญในหน้าที่ของพระทุกอย่าง ตั้งแต่การก่อสร้าง และบูรณะซ่อมแซม การประกอบศาสนพิธีต่าง ๆ การเจริญพุทธมนต์ การสวดปาฏิโมกข์ ทำสังฆกรรม ตามกาลตามสมัย ตลอดจนการแสดงธรรม และนำนั่งสมาธิภาวนา ความสามารถรอบด้านของพระฝรั่งที่หลวงพ่อดีส่งไปอยู่ต่างประเทศ จึงช่วยให้คณะสงฆ์ได้รับการยอมรับจากชาวพุทธทุกฝ่าย ทั้งชาวตะวันตกเอง และชาวพุทธจากเอเชียด้วย

พระอาจารย์ปสนุโน เจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติในปัจจุบัน ให้ความเห็นว่า

“คนไม่ศรัทธาทางพุทธศาสนา บางทีต้องใช้เวลานานเพื่อปรับพื้นฐาน ก็มีอุปสรรคเป็นธรรมดา แต่ในที่สุดก็ไม่ถือว่าเป็นปัญหา อย่างที่หลวงพ่อดีให้ท่านอาจารย์สุเมโธไปอังกฤษ ญาติโยมก็ร้องว่าทำไมเอาท่านไปไกลขนาดนั้น กลัวว่าท่านจะอด จะอยาก จะลำบาก หลวงพ่อดีก็บอกว่า ถ้าหากว่าพระไปไหนเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบแล้ว พระพุทธเจ้าคุ้มครองเอง หลวงพ่อดีท่านไปสร้างวัด ไม่ได้มีใครยืนยันว่าจะอุปถัมภ์ แต่เมื่อทำดีแล้ว เขาดูแลเอง ต่อมาเมื่อมีพุทธสมาคมของชาวตะวันตกนิมนต์ท่านอยู่ เรื่องปัจจัยสี่ก็ไม่ต้องห่วง เขาจะดูแล ในเบื้องต้นก็อาศัยคนไทยเป็นส่วนใหญ่ เรื่องเงินทองก็ต้องเสียสละกัน กระทำเป็นตัวอย่างให้ชาวต่างประเทศเห็น จนกระทั่งในปีหนึ่ง ผู้ร่วมเป็นเจ้าของภพงานกฐินก็เป็นชาวฝรั่ง ชาวศรีลังกา คนไทย เขมร ลาว ร่วมกันทอดกฐิน ฝรั่งก็เอาอย่างบ้าง”

พระอาจารย์เอนก ได้ให้ความเห็นต่อการประกาศพระศาสนาในต่างแดนของหลวงพ่อกว่า

“ท่านประกาศไปได้ก็อาศัยเพียงอย่างเดียวคือ คุณธรรมของท่าน แต่คิดอีกทีก็ดีเหมือนกัน ก่อนที่ท่านจะมีสภาพอย่างนี้ ท่านก็ได้วางพื้นฐานไว้บ้างแล้ว ลูกศิษย์ลูกหามีปัญญา ก็จะได้สานต่อไป เป็นกิจ เป็นหน้าที่ ท่านบอกว่า เราพิจารณาตามหลักของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านก็เอา สาวกเป็นกำลัง ท่านสร้างสาวกที่มีกำลัง ท่านส่งสาวกมีกำลังออกประกาศพุทธธรรม อันนี้มันถึง จิตถึงคน ถึงคนถึงจิต ไม่ใช่จะไปพูดให้ฟังแล้วก็ได้ยู่ที่นั่น หรือว่าส่งตำราไป เป็นภาควิชา เป็นทฤษฎี ถ้าคนยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ ก็จะไม่ส่งตำราอีก เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านจึง จับหลักถูก สอนสาวกมีกำลัง แล้วส่งสาวกมีกำลังไป หลวงพ่อท่านก็ทำอย่างเดียวกัน”

ชอบก็ไม่ให้อา ไม่ชอบก็ไม่ให้อา
ไม่มีรัก ไม่มีเกลียด
เดินตรงไปหาสัจธรรม

